

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Osijek, listopad 2017.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE	6
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	8
Evidencije o naplati prihoda	17
Organizacija i kontrola naplate prihoda	25
Utrošak prihoda	34
Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju	44
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE	48
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	53

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

KLASA: 041-01/16-10-66
URBROJ: 613-16-17-134

Osijek, 27. listopada 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Osječko-baranjske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. prosinca 2016. do 27. listopada 2017.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: poljoprivredno zemljište u vlasništvu države) na području Osječko-baranjske županije od 2014. do 2016. Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije u vezi sa sudjelovanjem u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, naplatom i vođenjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, suradnjom s Agencijom za poljoprivredno zemljište (dalje u tekstu: Agencija) u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda, utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene i održavanjem poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način
- provjeriti vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup
- provjeriti suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene
- provjeriti održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi kojima je uređeno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, financijski izvještaji jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvješća o ranije obavljenim financijskim revizijama te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju raspolaganje poljoprivrednim zemljištem te naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, odluke, planovi i druga dokumentacija) u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije nadležnih za učinkovito gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Sudjeluju li jedinice lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način?
- Vode li se evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup?
- Je li efikasna organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem?
- Jesu li prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene?
- Održava li se poljoprivredno zemljište pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju?

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su jedinice lokalne samouprave sudjelovale u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ako su ustrojene odgovarajuće evidencije o naplati prihoda i evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, ako je efikasna naplata i organizacija naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ako su prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene te ako se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanja evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajne nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanju evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave imenovala je predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake ○ predstavnici jedinica lokalne samouprave sudjelovali su u radu povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake ○ jedinica lokalne samouprave izdavala je potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta radi davanja u privremeni zakup ○ jedinica lokalne samouprave pripremala je i dostavljala Agenciji dokumentaciju za zamjenu poljoprivrednog zemljišta ○ davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka obavljeno je pravodobno ○ sve parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području jedinice lokalne samouprave su na temelju važećih ugovora dane u zakup
Evidencije o naplati prihoda te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup odnosno dugogodišnji zakup	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem daju potpune i točne podatke o stanju i kretanju potraživanja te rokovima dospelosti potraživanja ○ godišnjim popisom imovine i obveza obuhvaćena su potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju (bazu podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup ○ jedinice lokalne samouprave dostavile su Agenciji tražene podatke i informacije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ uspostavljena je odgovarajuća suradnja s Agencijom pri preuzimanju evidencija o naplati i naplati potraživanja
Organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne samouprave je imenovala odnosno odredila osobe za naplatu i kontrolu naplate prihoda ○ poduzimane su sve raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem su efikasne

<p>Utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je donijela godišnji plan korištenja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem troši za propisane namjene ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavila je ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnja izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vodi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže vremensko razdoblje
<p>Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave propisala je potrebne agrotehničke mjere ○ jedinica lokalne samouprave propisala je mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih agrotehničkih mjera ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave ima poljoprivrednog redara ○ poljoprivredni redari nadziru provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ poljoprivredni redari o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama izvještavaju poljoprivrednu inspekciju

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Poljoprivredno zemljište je prema odredbama članka 52. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14) dobro od interesa za Republiku Hrvatsku koje uživa osobitu zaštitu. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 39/13 i 48/15), poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine i to: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare kao i drugo zemljište koje se uz gospodarski opravdane troškove može privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivrednim zemljištem smatra se i neobraslo šumsko zemljište i zemljište obraslo početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina (makija, garig, šikare, šibljac i drugo), a pogodno je za poljoprivrednu proizvodnju, također se smatra poljoprivrednim zemljištem. Nositelji prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu ne mogu biti strane pravne i fizičke osobe, osim ako međunarodnim ugovorom i posebnim propisom nije drugačije određeno. Iznimno, strane pravne i fizičke osobe mogu stjecati pravo vlasništva na poljoprivrednom zemljištu nasljeđivanjem.

U tablici broj 1 daju se podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 1

Podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u ha	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih osoba u ha	Broj registriranih fizičkih i pravnih osoba koje bave poljoprivrednom proizvodnjom
	1	2	3	4
1.	Grad Beli Manastir	1 174,11	2 062,67	161
2.	Grad Belišće	965,99	3 249,42	528
3.	Grad Donji Miholjac	4 762,00	5 878,00	601
4.	Grad Đakovo	3 818,35	9 686,65	1 146
5.	Grad Našice	5 298,00	3 209,36	1 032
6.	Grad Osijek	3 939,78	-	1 526
7.	Grad Valpovo	3 795,00	3 217,82	486
8.	Općina Antunovac	2 795,00	2 378,00	-
9.	Općina Bilje	4 774,15	1 331,79	335
10.	Općina Bizovac	2 467,00	5 105,00	377
11.	Općina Čeminac	2 867,00	1 203,00	-
12.	Općina Čepin	4 500,00	4 999,00	445
13.	Općina Darda	2 587,96	2 846,04	422
14.	Općina Donja Motičina	848,19	1 206,08	57
15.	Općina Draž	1 503,13	4 082,00	-
16.	Općina Drenje	1 921,99	5 258,00	-
17.	Općina Đurđenovac	1 902,30	4 304,70	359
18.	Općina Erdut	5 223,30	5 674,40	511
19.	Općina Ernestinovo	1 168,37	1 206,63	109
20.	Općina Feričanci	907,00	-	-
21.	Općina Gorjani	2 336,00	2 244,00	126
22.	Općina Jagodnjak	1 806,36	6 007,64	-
23.	Općina Kneževi Vinogradi	6 660,00	7 555,00	352
24.	Općina Koška	2 106,91	4 923,19	318
25.	Općina Levanjska Varoš	1 389,69	5 790,31	-
26.	Općina Magadenovac	4 999,68	1 447,62	327
27.	Općina Marijanci	2 628,00	2 563,00	64
28.	Općina Petlovac	2 080,58	3 387,42	135
29.	Općina Petrijevci	924,25	2 613,45	136
30.	Općina Podgorač	4 449,43	-	-
31.	Općina Podravska Moslavina	1 491,81	1 363,43	407
32.	Općina Popovac	2 626,48	2 229,52	130
33.	Općina Punitovci	1 944,91	1 384,78	226
34.	Općina Satnica Đakovačka	1 564,81	1 906,33	166
35.	Općina Semeljci	4 200,00	4 800,00	-
36.	Općina Strizivojna	124,48	1 558,32	-
37.	Općina Šodolovci	1 427,90	4 334,10	443
38.	Općina Trnava	884,63	2 950,37	214
39.	Općina Viljevo	3 696,00	2 146,00	335
40.	Općina Viškovci	1 760,46	1 804,24	112
41.	Općina Vladislavci	516,19	1 981,44	178
42.	Općina Vuka	1 127,29	898,70	167
	Ukupno	107 964,48	130 787,42	11 931

Izvor podataka: jedinice lokalne samouprave

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, na koncu 2016. ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području jedinica lokalne samouprave Osječko-baranjske županije iznosi 238 751,90 ha, od čega se na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države odnosi 107 964,48 ha ili 45,2 %, a na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih osoba 130 787,42 ha ili 54,8 %. Grad Osijek te općine Feričanci i Podgorač imaju podatke o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a nemaju podatke o ukupnoj površini poljoprivrednog zemljišta, odnosno o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih osoba.

Većina jedinica lokalne samouprave nema potpune i pouzdane podatke niti o ukupnoj površini poljoprivrednog zemljišta na svom području (iskazani podaci su iz raznih izvora, odnosno iz Prostornog plana Osječko-baranjske županije, prostornih planova uređenja jedinica lokalne samouprave, strateških razvojnih planova jedinica lokalne samouprave, iz ARKOD sustava, a u pojedinim slučajevima podaci su pribavljeni od Državne geodetske uprave ili od nadležnih državnih ureda za katastar te od Agencije za plaćanja u poljoprivredi) ni o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (iskazani podaci su većinom iz Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koje su jedinice lokalne samouprave u ranijem razdoblju donosile za svoje područje).

Na koncu 2016. u 32 jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije je bilo 11 931 registrirana pravna i fizička osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom. Općine Antunovac, Čeminac, Draž, Drenje, Feričanci, Jagodnjak, Levanjska Varoš, Podgorač, Semeljci i Strizivojna nemaju podatke o broju registriranih pravnih i fizičkih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na svom području.

Sve jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije su na temelju ranije važećih propisa kojima je bilo regulirano raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u ranijim godinama donijele Programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za svoje područje te su na temelju donesenih Programa raspolagale poljoprivrednim zemljištem do stupanja na snagu važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 39/11 i 63/11), koji je bio na snazi do travnja 2013., poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolagalo se na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koji su jedinice lokalne samouprave donosile za svoje područje, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, odnosno od lipnja 2011., uz suglasnost Agencije.

U Programima je utvrđeno poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i određene su površine za prodaju, zakup, dugogodišnji zakup, dugogodišnji zakup za ribnjake, za povrat imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, za zakup zajedničkih pašnjaka i površine za druge namjene. Jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a na prijedloge ugovora suglasnost su davala županijska državna odvjetništva. Ugovore o dugogodišnjem zakupu (koncesiji) poljoprivrednog zemljišta i dugogodišnjem zakupu za ribnjake zaključivao je ministar nadležan za poljoprivredu, a ugovore za zakup zajedničkih pašnjaka ravnatelj Agencije.

Donošenjem novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., poslove raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države preuzela je Agencija. Prema navedenom Zakonu, Agencija obavlja poslove zaštite, korištenja, raspolaganja, prometa i okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države predstavlja: zakup i zakup za ribnjake, zakup zajedničkih pašnjaka, privremeno raspolaganje, zamjenu, prodaju izravnom pogodbom, davanje na korištenje bez javnog poziva, razvrgnuće suvlasničke zajednice te osnivanje prava građenja i prava služnosti. U zakup za poljoprivredne namjene se pod određenim uvjetima može dati i neizgrađeno građevinsko zemljište u vlasništvu države koje je po uporabnom svojstvu poljoprivredno zemljište.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i zakup za ribnjake putem javnog poziva na 50 godina. Odluku o dodjeli zakupa donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, kojeg čine tri predstavnika Agencije i dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području zemljište nalazi, od kojeg jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave. Odluku o dodjeli zakupa za ribnjake donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države za ribnjake, kojeg čine dva predstavnika Agencije, dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi pretežiti dio ribnjaka, od kojeg jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poljoprivredu.

Jedinice lokalne samouprave dostavljaju Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake. Zahtjev za prikupljanje dokumentacije za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake jedinici lokalne samouprave može podnijeti zainteresirana fizička ili pravna osoba, a ako jedinica lokalne samouprave u roku 30 dana ne postupi u skladu sa zahtjevom, dokumentaciju prikuplja zainteresirana fizička ili pravna osoba, koja navedenu dokumentaciju zajedno sa zahtjevom za raspisivanje poziva dostavlja Agenciji. Na temelju odluke o izboru najpovoljnije ponude po pozivu za zakup i zakup za ribnjake ravnatelj Agencije u ime Republike Hrvatske i podnositelj ponude zaključuju ugovor o zakupu i zakupu za ribnjake u pisanom obliku. Zakupnina i zakup za ribnjake plaćaju se godišnje. Za prvu godinu zakupa plaćaju se u roku 15 dana od dana uvođenja u posjed u visini razmjernoj razdoblju koje je preostalo do isteka godine, a za svaku sljedeću godinu do kraja lipnja tekuće godine.

Zajednički pašnjak je proizvodno-tehnološka cjelina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje je u naravi pašnjak, livada, sjenokoša i neplodno zemljište namijenjeno zajedničkoj ispaši stoke i peradi. Zajednički pašnjak daje se u zakup fizičkoj ili pravnoj osobi putem javnog poziva na pet godina. Odluku o dodjeli zakupa zajedničkog pašnjaka donosi Agencija, a ugovor o zakupu zajedničkog pašnjaka zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj ponude.

Za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje je pogodno za poljoprivrednu proizvodnju, a za koje nisu zaključeni ugovori o zakupu, Agencija može zaključiti ugovor o privremenom korištenju s fizičkim ili pravnim osobama na njihov zahtjev i to s dosadašnjim posjednicima kojima su istekli ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i koji su u mirnom posjedu i koji su koristili poljoprivredno zemljište ili zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora, o čemu dostavljaju potvrdu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave uz zahtjev i u mirnom su posjedu poljoprivrednog zemljišta. Ugovor se zaključuje na rok do pet godina, odnosno do zaključivanja ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta ili zakupu zajedničkih pašnjaka, odnosno drugog oblika raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države izvan proizvodno-tehnološke cjeline može se zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba, koje je približno iste vrijednosti i nalazi se na području iste ili susjedne jedinice lokalne samouprave, radi ekonomičnijeg iskorištavanja i stvaranja povoljnijih uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju. Zahtjev za zamjenu poljoprivrednog zemljišta fizička ili pravna osoba podnosi Agenciji, dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba Agenciji dostavlja podnositelj zahtjeva. Dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agenciji dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb ili fizička ili pravna osoba. Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta donosi Agencija, a ugovor o zamjeni zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva za zamjenu. Postupak zamjene može pokrenuti i Agencija.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države iznimno se može prodati izravnom pogodbom po tržišnoj cijeni koju utvrđuje Agencija u sljedećim slučajevima:

- jednokratno, za katastarske čestice poljoprivrednih površina koje graniče sa zemljištem podnositelja zahtjeva, a nalaze se izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha
- za katastarske čestice do kojih se može pristupiti samo preko zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva u svrhu okrupnjavanja, a površina katastarske čestice koja se prodaje manja je od površine zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva
- za katastarske čestice poljoprivrednog zemljišta koje koriste korisnici kuća u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
- kada je Republika Hrvatska suvlasnik s podnositeljem zahtjeva, a suvlasnički dio Republike Hrvatske manji je od dijela podnositelja zahtjeva.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države prodaje se izravnom pogodbom ako zainteresirana osoba podnese zahtjev Agenciji kojem prilaže dokaz o ispunjenju uvjeta za prodaju izravnom pogodbom. Obavijest o podnesenom zahtjevu Agencija je dužna objaviti na oglasnoj ploči jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi i na mrežnoj stranici Agencije. Ako je više osoba podnijelo zahtjev za prodaju izravnom pogodbom za isto poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, kupac se utvrđuje javnim nadmetanjem. Odluku o prodaji izravnom pogodbom donosi Agencija, a ravnatelj Agencije i kupac zaključuju ugovor o prodaji u pisanom obliku.

Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi. Odluku Vlade Republike Hrvatske provodi Agencija putem javnog poziva za prodaju.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agencija može iznimno dati na korištenje bez javnog poziva znanstveno-nastavnim institucijama iz područja poljoprivrede, kaznionicama i ustanovama koje u obavljanju svoje djelatnosti imaju potrebu za poljoprivrednim zemljištem, a njihov je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) samouprave. Zahtjev za davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva podnosi se Agenciji, odluku o davanju na korištenje navedenog zemljišta donosi Agencija uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, a ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva zaključuju ugovor o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u pisanom obliku.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinici lokalne samouprave na čijem području se zemljište nalazi dostavlja se primjerak ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i zakupu za ribnjake, ugovora o zakupu zajedničkih pašnjaka, ugovora o zamjeni poljoprivrednog zemljišta, ugovora o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države izravnim pogodbom te ugovora o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva.

Prema odredbama članka 44. i 48. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnim pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva prihod su državnog proračuna 25,0 %, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave 10,0 % i proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba 65,0 %, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Prema odredbi članka 75. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, u navedenim omjerima raspoređuju se i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju ranije važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje poljoprivrednog zemljišta izravnim pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupni prihodi i primici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije za 2014. su ostvareni u iznosu 1.156.974.976,00 kn, za 2015. u iznosu 1.223.739.366,00 kn i za 2016. u iznosu 1.204.427.381,00 kn. Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem čine 4,4 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka za 2014., za 2015. čine 7,4 % i za 2016. 4,2 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države
u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
na području Osječko-baranjske županije za 2014., 2015. i 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Ukupno
		2014.	2015.	2016.	
	1	2	3	4	5
1.	Osječko-baranjska županija	6.816.008,00	36.341.141,00	6.822.721,00	49.979.870,00
2.	Grad Beli Manastir	879.332,00	2.589.068,00	434.482,00	3.902.882,00
3.	Grad Belišće	712.755,00	535.059,00	542.127,00	1.789.941,00
4.	Grad Donji Miholjac	3.143.689,00	2.022.688,00	2.078.938,00	7.245.315,00
5.	Grad Đakovo	1.189.927,00	1.309.244,00	941.974,00	3.441.145,00
6.	Grad Našice	772.376,00	1.131.083,00	1.069.023,00	2.972.482,00
7.	Grad Osijek	1.197.060,00	1.380.025,00	1.350.201,00	3.927.286,00
8.	Grad Valpovo	1.114.833,00	1.000.764,00	965.409,00	3.081.006,00
9.	Općina Antunovac	1.300.894,00	1.294.200,00	1.151.467,00	3.746.561,00
10.	Općina Bilje	742.174,00	1.633.320,00	1.049.933,00	3.425.427,00
11.	Općina Bizovac	1.182.763,00	1.935.688,00	1.845.207,00	4.963.658,00
12.	Općina Čeminac	935.924,00	1.112.143,00	999.820,00	3.047.887,00
13.	Općina Čepin	1.773.721,00	2.637.666,00	1.846.657,00	6.258.044,00
14.	Općina Darda	892.362,00	1.470.565,00	1.629.599,00	3.992.526,00
15.	Općina Donja Motičina	202.546,00	202.281,00	207.624,00	612.451,00
16.	Općina Draž	1.390.875,00	1.779.690,00	1.507.684,00	4.678.249,00
17.	Općina Drenje	650.530,00	693.515,00	795.904,00	2.139.949,00
18.	Općina Đurđenovac	1.146.952,00	932.534,00	964.187,00	3.043.673,00
19.	Općina Erdut	2.568.465,00	3.551.926,00	2.061.342,00	8.181.733,00
20.	Općina Ernestinovo	583.736,00	651.663,00	794.456,00	2.029.855,00
21.	Općina Feričanci	223.730,00	224.150,00	324.892,00	772.772,00
22.	Općina Gorjani	715.868,00	917.356,00	735.320,00	2.368.544,00
23.	Općina Jagodnjak	1.847.236,00	1.886.265,00	2.043.828,00	5.777.329,00
24.	Općina Kneževi Vinogradi	3.123.134,00	2.988.003,00	2.885.438,00	8.996.575,00
25.	Općina Koška	1.192.195,00	1.531.749,00	1.172.690,00	3.896.634,00
26.	Općina Levanjska Varoš	195.593,00	196.890,00	293.505,00	685.988,00
27.	Općina Magadenovac	1.855.797,00	2.264.925,00	1.599.646,00	5.720.368,00
28.	Općina Marijanci	787.592,00	1.435.769,00	847.822,00	3.071.183,00
29.	Općina Petlovac	1.419.588,00	1.445.096,00	1.456.801,00	4.321.485,00
30.	Općina Petrijevci	435.936,00	438.680,00	365.077,00	1.239.693,00
31.	Općina Podgorač	1.419.654,00	2.019.381,00	1.552.614,00	4.991.649,00
32.	Općina Podravska Moslavina	383.895,00	562.517,00	401.792,00	1.348.204,00
33.	Općina Popovac	637.916,00	1.468.920,00	904.352,00	3.011.188,00
34.	Općina Punitovci	695.468,00	978.520,00	564.468,00	2.238.456,00
35.	Općina Satnica Đakovačka	478.169,00	802.273,00	384.209,00	1.664.651,00
36.	Općina Semeljci	1.756.709,00	2.229.257,00	1.584.380,00	5.570.346,00
37.	Općina Strizivojna	106.592,00	117.500,00	81.219,00	305.311,00
38.	Općina Šodolovci	860.538,00	884.927,00	857.305,00	2.602.770,00
39.	Općina Trnava	71.163,00	165.031,00	83.099,00	319.293,00
40.	Općina Viljevo	477.487,00	1.206.239,00	1.810.825,00	3.494.551,00
41.	Općina Viškovci	1.147.511,00	706.008,00	710.533,00	2.564.052,00
42.	Općina Vladislavci	649.554,00	769.741,00	719.552,00	2.138.847,00
43.	Općina Vuka	1.154.380,00	1.127.739,00	719.222,00	3.001.341,00
	Ukupno	50.832.627,00	90.571.199,00	51.157.344,00	192.561.170,00

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije ostvarile su prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2015. u većem iznosu za 39.738.572,00 kn ili 78,2 % u odnosu na 2014. te u 2016. u manjem iznosu za 39.413.855,00 kn ili 43,5 % u odnosu na 2015.

Vrijednosno najznačajnije odstupanje u ostvarenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2015. u odnosu na 2014. i na 2016., odnosi se na prihode Osječko-baranjske županije za 2015., u koje su uključeni i prihodi u iznosu 27.928.076,00 kn koji su doznačeni županiji iz državnog proračuna na temelju sudske presude (ugovorom o pretvaranju potraživanja po osnovi zakupnine za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države zaključenim u 2002. između Ministarstva poljoprivrede i šumarstva i trgovačkog društva, potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 55.856.152,00 kn su pretvorena u udjele - dionice u trgovačkom društvu, a sudskom presudom je utvrđeno da dio zakupnine u visini 50,0 %, odnosno 27.928.076,00 kn pripada Osječko-baranjskoj županiji).

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem od 2014. do 2016. u iznosu 192.561.170,00 kn odnose se na prihode od zakupa u iznosu 98.578.175,00 kn ili 51,2 %, prodaje u iznosu 53.994.943,00 kn ili 28,0 % i koncesije odnosno dugogodišnjeg zakupa poljoprivrednog zemljišta u iznosu 39.988.052,00 kn ili 20,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju ugovora o prodaji i zakupu poljoprivrednog zemljišta koje su tijekom 2012. i ranijih godina zaključivale jedinice lokalne samouprave, ugovora o koncesiji odnosno dugogodišnjem zakupu koje je ranijih godina zaključilo ministarstvo nadležno za poljoprivredu te ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem koje od 2013. zaključuje Agencija.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, obveze jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem odnose se na određivanje članova povjerenstva za dodjelu zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake, dostavljanje Agenciji zahtjeva za raspisivanje javnog poziva i dokumentacije potrebne za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake, dostavljanje potvrda fizičkim ili pravnim osobama koje koriste poljoprivredno zemljište i zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora i koje podnose zahtjev Agenciji za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta te dostavljanje Agenciji dokumentacije za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje se može zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba na njihov zahtjev.

U tablici broj 3 daju se podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Tablica broj 3

Podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Imenovani članovi povjerenstva za raspisivanje javnog poziva (DA/NE)	Dostavljeni zahtjevi Agenciji za raspisivanje javnog poziva		Zaključeni ugovori po dostavljenim zahtjevima	
			Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha	Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Beli Manastir	DA	5	215,00	0	0,00
2.	Grad Belišće	DA	3	180,77	0	0,00
3.	Grad Donji Miholjac	DA	4	202,10	0	0,00
4.	Grad Đakovo	DA	1	791,45	0	0,00
5.	Grad Našice	DA	9	1 030,50	5	89,86
6.	Grad Osijek	DA	5	411,89	7	69,55
7.	Grad Valpovo	DA	1	85,73	0	0,00
8.	Općina Antunovac	DA	2	580,75	0	0,00
9.	Općina Bilje	DA	1	1,54	0	0,00
10.	Općina Bizovac	DA	0	0,00	0	0,00
11.	Općina Čeminac	DA	0	0,00	0	0,00
12.	Općina Čepin	DA	7	426,20	3	83,81
13.	Općina Darda	DA	9	140,50	0	0,00
14.	Općina Donja Motičina	NE	0	0,00	0	0,00
15.	Općina Draž	DA	0	0,00	0	0,00
16.	Općina Drenje	DA	1	247,47	0	0,00
17.	Općina Đurđenovac	DA	1	698,68	0	0,00
18.	Općina Erdut	DA	0	0	0	0,00
19.	Općina Ernestinovo	NE	0	0,00	0	0,00
20.	Općina Feričanci	DA	1	198,00	0	0,00
21.	Općina Gorjani	DA	1	33,54	1	33,54
22.	Općina Jagodnjak	DA	0	0	0	0,00
23.	Općina Kneževi Vinogradi	DA	6	603,22	39	267,77
24.	Općina Koška	DA	15	388,51	0	0
25.	Općina Levanjska Varoš	DA	1	339,00	0	0,00
26.	Općina Magadenovac	DA	2	10,36	0	0,00
27.	Općina Marijanci	DA	0	0,00	0	0,00
28.	Općina Petlovac	DA	0	0,00	0	0,00
29.	Općina Petrijevci	DA	2	202,69	0	0,00
30.	Općina Podgorač	DA	1	812,55	0	0,00
31.	Općina Podravska Moslavina	DA	0	0,00	0	0,00
32.	Općina Popovac	DA	16	207,28	0	0,00
33.	Općina Punitovci	NE	0	0,00	0	0,00
34.	Općina Satnica Đakovačka	DA	4	390,38	2	141,66
35.	Općina Semeljci	DA	1	2 120,27	0	0,00
36.	Općina Strizivojna	NE	0	0,00	0	0,00
37.	Općina Šodolovci	DA	1	354,02	0	0,00
38.	Općina Trnava	DA	0	0,00	0	0,00
39.	Općina Viljevo	DA	1	220,00	0	0,00
40.	Općina Viškovci	DA	1	1 332,76	0	0,00
41.	Općina Vladislavci	DA	3	131,86	0	0,00
42.	Općina Vuka	DA	4	65,14	2	31,61
	Ukupno		109	12 422,16	59	717,8

Sve jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, osim općina Donja Motičina, Ernestinovo, Punitovci i Strizivojna, imenovale su svoje predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake. Imenovani predstavnici jedinica lokalne samouprave koje su dostavile Agenciji zahtjeve za raspisivanje javnog poziva sudjelovali su u radu navedenog povjerenstva osim predstavnika Grada Donji Miholjac te općina Antunovac, Darda, Đurđenovac, Feričanci, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Petrijevc, Podravska Moslavina, Semeljci, Šodolovci i Vladislavci.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Od 2014. do 2016., prije isteka važećih ugovora o zakupu, 29 jedinica lokalne samouprave je dostavilo Agenciji 109 zahtjeva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjake, ukupne površine 12 422,16 ha. U navedenom razdoblju općine Bizovac, Čeminac, Donja Motičina, Draž, Erdut, Ernestinovo, Jagodnjak, Marijanci, Petlovac, Podravska Moslavina, Punitovci, Strizivojna i Trnava nisu imale zahtjeva za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka.

Agencija je na temelju dostavljenih zahtjeva objavila javne pozive za zakup poljoprivrednog zemljišta na području devet jedinica lokalne samouprave (gradovi Našice i Osijek te općine Čepin, Gorjani, Kneževi Vinogradi, Satnica Đakovačka, Viljevo, Viškovci i Vuka). Za područje Općine Viljevo, za koju je zahtjev za raspisivanje javnog poziva dostavljen Agenciji za 220,00 ha, javni poziv je poništen zbog pogreške u proceduri, a za područje Općine Viškovci, za koju je zahtjev dostavljen za 1 332,76 ha, javni poziv je poništen zbog potrebe dodatne provjere dokumentacije koju su pojedini ponuditelji priložili uz ponude. Na temelju objavljenih javnih poziva za područje preostalih sedam jedinica lokalne samouprave zaključeno je 59 ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 717,80 ha koje je Agencija dostavila jedinicama lokalne samouprave. Iz navedenih podataka je vidljivo da je u zakup na temelju javnog poziva dano samo 5,8 % od ukupne površine zemljišta (12 422,16 ha) za koje su jedinice lokalne samouprave Agenciji dostavile zahtjeve.

Iako je zaprimila zahtjeve, Agencija nije objavila javne pozive za zakup zemljišta na području 20 jedinica lokalne samouprave za poljoprivredno zemljište ukupne površine 10 151,60 ha (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac i Đakovo te općine Antunovac, Bilje, Darda, Drenje, Đurđenovac, Feričanci, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Petrijevc, Podgorač, Popovac, Satnica Đakovačka, Semeljci, Šodolovci i Vladislavci). Većina jedinica lokalne samouprave nema saznanja zašto Agencija nije objavila javne pozive za zakup zemljišta jer ih Agencija o tome nije obavještavala, a pojedine jedinice lokalne samouprave (Grad Đakovo te općine Marijanci, Punitovci i Satnica Đakovačka) navode da su iz Agencije obaviješteni da se javni pozivi neće objavljivati jer je u pojedinim katastarskim općinama na njihovom području u tijeku ili u pripremi nova katastarska izmjera zemljišta.

Dio zemljišta iz dostavljenih zahtjeva koje Agencija nije dala u zakup, dan je na privremeno korištenje, a s dijelom zemljišta se nije raspolagalo. Jedinice lokalne samouprave su od 2014. do 2016. izdale 326 potvrda o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 5 627,02 ha. Jedinice lokalne samouprave su potvrde izdavale na temelju izjave podnositelja zahtjeva za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju. Najviše potvrda su izdale općine Jagodnjak (40 potvrda za 1 291,08 ha), Semeljci (50 potvrda za 892,45 ha), Darda (dvije potvrde za 320,82,00 ha), Viškovci (tri potvrde za 304,93 ha), Draž (17 potvrda za 234,90 ha) te gradovi Donji Miholjac (18 potvrda za 488,80 ha), Osijek (14 potvrda za 287,33 ha) i Našice (27 potvrda za 172,90 ha). Navedene potvrde nisu izdavali gradovi Beli Manastir i Valpovo te općine Antunovac, Bizovac, Čeminac, Donja Motičina, Erdut, Ernestinovo, Feričanci Gorjani, Kneževi Vinogradi, Petrijevci, Podravska Moslavina, Punitovci, Šodolovci, Trnava, Viljevo i Vuka. Prema objašnjenju pojedinih jedinica lokalne samouprave koje od 2014. do 2016. nisu izdavale potvrde, potvrde nije bilo potrebno izdavati za podnositelje zahtjeva za privremeno korištenje koji su za određene čestice poljoprivrednog zemljišta u ranijem razdoblju imali ugovore o zakupu i kojima je trajanje zakupa isteklo te nije bilo potrebno dokazivati mirni posjed zemljišta, a u ovim slučajevima su izdavali potvrde da je podnositelj zahtjeva podmirio sve obveze s osnova ranijeg zakupa. Pojedine jedinice lokalne samouprave su značajan broj potvrda izdale u 2013.

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu nije propisana obveza Agencije da jedinicama lokalne samouprave dostavlja ugovore o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta te Agencija nije sustavno postupala sa dostavom zaključenih ugovora jedinicama lokalne samouprave. Od 2014. do 2016. Agencija je pojedinim jedinicama lokalne samouprave dostavljala ugovore o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta, pojedinim jedinicama lokalne samouprave je navedene ugovore dostavljala na njihov zahtjev, pojedine jedinice lokalne samouprave su ugovore pribavile od korisnika poljoprivrednog zemljišta, a dio jedinica lokalne samouprave nije ugovore dobio ni od Agencije niti ih je pribavio od korisnika.

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Agencija je od 2014. do 2016. jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije dostavila pet ugovora o davanju poljoprivrednog zemljišta na korištenje bez javnog poziva ukupne površine 1 049,13 ha, 35 ugovora o prodaji poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom ukupne površine 26,49 ha, 13 ugovora o zakupu zajedničkih pašnjaka ukupne površine 391,53 ha i tri ugovora o zamjeni poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države kojima je zamijenjeno zemljište ukupne površine 29,21 ha.

Prema podacima 25 jedinica lokalne samouprave (gradovi Beli Manastir, Belišće, Našice, Osijek i Valpovo te općina Bilje, Bizovac, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Feričanci, Gorjani, Kneževi Vinogradi, Koška, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevci, Podravska Moslavina, Popovac, Semeljci, Šodolovci, Trnava i Vladislavci) koncem 2016. na području Osječko-baranjske županije ima 7 256,89 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje se ne obrađuje. Općine Punitovci i Viljevo navode da se sve obradivo poljoprivredno zemljište u vlasništvu države na njihovom području obrađuje na temelju važećih ugovora o zakupu ili privremenom korištenju te koncesiji. Općine Satnica Đakovačka i Vuka navode da se i na njihovom području sve obradivo poljoprivredno zemljište u vlasništvu države obrađuje, ali za dio čestica nema važećih ugovora jer Agencija nije raspisala javne pozive, niti ih je dala na privremeno korištenje te većina korisnika za korištenje ne plaća naknadu.

Prema navodima pojedinih jedinica lokalne samouprave, dio navedenog poljoprivrednog zemljišta se ne obrađuje jer nije pogodan za poljoprivrednu proizvodnju (zbog usitnjenosti čestica ili je zemljište obraslo višegodišnjim raslinjem i korovom, a u pojedinim slučajevima zemljište nije razminirano), a zemljištem pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju nije se raspolagalo zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, nemogućnosti identifikacije katastarskih čestica (neusklađenosti katastarskih podataka sa stanjem u zemljišnim knjigama i stvarnim stanjem) te u najvećem broju slučajeva jer Agencija nije raspisala javne pozive za zakup.

Gradovi Donji Miholjac i Đakovo te općine Antunovac, Čeminac, Čepin, Darda, Erdut, Ernestinovo, Jagodnjak, Levanjska Varoš, Podgorač, Strizivojna i Viškovci nemaju podatke o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje se ne obrađuje.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije koncem 2016. ima 107 964,48 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a prema podacima Agencije iz ožujka 2017., na području Osječko-baranjske županije ima 100 146,66 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države iz čega proizlazi da su podaci o površini te samim tim i o obradivosti, odnosno raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije različiti.

Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na svom području i utvrditi način njegovog raspolaganja na temelju zaključenih ugovora, radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te utvrditi stanje obradivosti navedenog zemljišta, a za obradivo poljoprivredno zemljište u okviru svojih nadležnosti poduzimati radnje za pravodobno raspolaganje, odnosno davanje zemljišta u zakup u svrhu učinkovitijeg gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Evidencije o naplati prihoda

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je bio na snazi do travnja 2013., jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te su imale obvezu voditi evidenciju naplate kupoprodajne cijene i zakupnine. Prema odredbama članka 74. navedenog Zakona, Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknada od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Jedinice lokalne samouprave pri naplati potraživanja za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta su obračunavale zatezne kamate, poduzimale su mjere opominjanja dužnika i pozivanja na podmirenje duga te su obavještavale nadležno državno odvjetništvo radi poduzimanja mjera prisilne naplate.

Prema novom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., Agencija vodi evidenciju naplate po ugovorima zaključenim na temelju ovog Zakona kao i evidenciju po ugovorima iz prethodnog razdoblja. Iznimno, evidenciju naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države vode jedinice lokalne samouprave, dok navedene evidencije ne preuzme Agencija.

Do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2017.), Agencija nije završila postupak preuzimanja evidencija naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta koje su vodile jedinice lokalne samouprave te su s obzirom na navedeno jedinice lokalne samouprave bile u obvezi voditi evidencije o naplati kupoprodajne cijene i zakupnine po ugovorima koje su zaključili za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta te poduzimati raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16), proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici, između ostalog, obvezno vode i analitičko knjigovodstvo potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama).

Prema podacima iz financijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, ukupna potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države iskazana su na dan 31. prosinca 2016. u iznosu 226.651.039,00 kn.

U tablici broj 4 daju se podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 4

Podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos potraživanja u kn			Udjel dospelih u ukupnim potraživanjima u %
		Dospjela potraživanja	Nedospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	
	1	2	3	4	5
1.	Grad Beli Manastir	1.704.393,00	41.908.964,00	43.613.357,00	3,9
2.	Grad Belišće	843.370,00	-	843.370,00	100,0
3.	Grad Donji Miholjac	1.031.816,00	-	1.031.816,00	100,0
4.	Grad Đakovo	917.828,00	0,00	917.828,00	100,0
5.	Grad Našice	794.761,00	9.699.613,00	10.494.374,00	7,6
6.	Grad Osijek	405.549,00	281.961,00	687.510,00	59,0
7.	Grad Valpovo	273.757,00	1.156.662,00	1.430.419,00	19,1
8.	Općina Antunovac	966.234,00	5.941.779,00	6.908.013,00	14,0
9.	Općina Bilje	494.540,00	-	494.540,00	100,0
10.	Općina Bizovac	1.523.921,00	2.043.009,00	3.566.930,00	42,7
11.	Općina Čeminac	866.588,00	-	866.588,00	100,0
12.	Općina Čepin	3.334.404,00	0,00	3.334.404,00	100,0
13.	Općina Darda	1.024.525,00	9.573.411,00	10.597.936,00	9,7
14.	Općina Donja Motičina	0,00	0,00	0,00	-
15.	Općina Draž	930.100,00	4.212.664,00	5.142.764,00	18,1
16.	Općina Drenje	463.047,00	-	463.047,00	100,0
17.	Općina Đurđenovac	488.613,00	14.213.296,00	14.701.909,00	3,3
18.	Općina Erdut	2.073.798,00	36.727.528,00	38.801.326,00	5,3
19.	Općina Ernestinovo	546.523,00	1.037.307,00	1.583.830,00	34,5
20.	Općina Feričanci	94.937,00	0,00	94.937,00	100,0
21.	Općina Gorjani	485.634,00	0,00	485.634,00	100,0
22.	Općina Jagodnjak	2.897.800,00	8.524.112,00	11.421.912,00	25,4
23.	Općina Kneževi Vinogradi	2.029.149,00	14.847.644,00	16.876.793,00	12,0
24.	Općina Koška	572.646,00	1.076.915,00	1.649.561,00	34,7
25.	Općina Levanjska Varoš	297.745,00	0,00	297.745,00	100,0
26.	Općina Magadenovac	2.040.626,00	5.382.638,00	7.423.264,00	27,5
27.	Općina Marijanci	181.262,00	5.105,00	186.367,00	97,3
28.	Općina Petlovac	1.350.454,00	1.254.727,00	2.605.181,00	51,8
29.	Općina Petrijevci	120.824,00	496.080,00	616.904,00	19,6
30.	Općina Podgorač	591.756,00	0,00	591.756,00	100,0
31.	Općina Podravska Moslavina	525.194,00	0,00	525.194,00	100,0
32.	Općina Popovac	1.471.050,00	1.468.137,00	2.939.187,00	50,0
33.	Općina Punitovci	27.429,00	0,00	27.429,00	100,0
34.	Općina Satnica Đakovačka	1.421.941,00	0,00	1.421.941,00	100,0
35.	Općina Semeljci	2.370.137,00	4.637.822,00	7.007.959,00	33,8
36.	Općina Strizivojna	29.912,00	353.419,00	383.331,00	7,8
37.	Općina Šodolovci	316.081,00	9.202.893,00	9.518.974,00	3,3
38.	Općina Trnava	175.283,00	0,00	175.283,00	100,0
39.	Općina Viljevo	853.090,00	2.327.925,00	3.181.015,00	26,8
40.	Općina Viškovci	789.718,00	0,00	789.718,00	100,0
41.	Općina Vladislavci	432.080,00	1.928.085,00	2.360.165,00	18,3
42.	Općina Vuka	2.727.626,00	7.863.202,00	10.590.828,00	25,8
	Ukupno	40.486.141,00	186.164.898,00	226.651.039,00	17,9

Iskazana potraživanja se odnose na potraživanja koja su evidentirana u glavnim knjigama jedinica lokalne samouprave, a od ukupno evidentiranih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, na dospelja potraživanja se odnosi 40.486.141,00 kn ili 17,9 %, a na nedospelja potraživanja 186.164.898,00 kn ili 82,1 %.

S obzirom da su sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države prihod državnog proračuna 25,0 %, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave 10,0 % i 65,0 %, proračuna jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, a da su jedinice lokalne samouprave imale obvezu voditi evidenciju naplate ukupne kupoprodajne cijene i zakupnine, jedinice lokalne samouprave su pri vođenju evidencija ovih potraživanja različito postupale. Većina jedinica lokalne samouprave je u izdvojenim analitičkim ili pomoćnim evidencijama vodila ukupna potraživanja po kupcima i zakupcima, a u glavnoj knjizi su, uvažavajući temeljno računovodstveno načelo da u svojim poslovnim knjigama evidentiraju potraživanja za svoje prihode, zbirno evidentirale potraživanja u dijelu u kojem im i pripadaju ostvarena sredstva, odnosno u visini 65,0 % ukupnog potraživanja za koje su dužne voditi evidenciju. Manji broj jedinica lokalne samouprave je i u izdvojenim analitičkim ili pomoćnim evidencijama i u glavnoj knjizi evidentirao ukupna potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (u visini 100,0 %).

Od ukupno iskazanih potraživanja u iznosu 226.651.039,00 kn, potraživanja u iznosu 114.090.243,00 kn ili 50,3 % odnose na potraživanja koja su u glavnoj knjizi evidentirana u 24 jedinice lokalne samouprave (gradovi Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Draž, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Koška, Levajska Varoš, Marijanci, Petlovac, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viškovci i Viljevo) u visini 65,0 %, a potraživanja u iznosu 108.204.004,00 kn ili 47,7 % se odnose na potraživanja koja su u glavnoj knjizi evidentirana u jedanaest jedinica lokalne samouprave (gradovi Beli Manastir i Đakovo te općine Čeminac, Čepin, Darda, Jagodnjak, Petrijevci, Podgorač, Podravska Moslavina, Vladislavci i Vuka) u visini 100,0 %, pri čemu Grad Đakovo potraživanja evidentira na računima izvanbilančne evidencije, općine Kneževi Vinogradi i Magadenovac u glavnoj knjizi imaju evidentirana potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u dijelu koji se odnosi na prodaju i zakup u visini 100,0 %, a u dijelu koji se odnosi na koncesiju odnosno dugogodišnji zakup poljoprivrednog zemljišta u visini 65,0 %. Za potraživanja u iznosu 2.823.867,00 kn ili 1,3 % ukupno iskazanih potraživanja (gradovi Donji Miholjac i Belišće te općine Drenje i Gorjani) iz poslovnih knjiga nije vidljivo u kojoj su visini evidentirana potraživanja u glavnoj knjizi. Prema podacima iz poslovnih knjiga, Općina Donja Motičina nema evidentiranih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Dospelja potraživanja u iznosu 40.486.141,00 kn odnose se na potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u iznosu 17.165.058,00 kn ili 42,4 %, od prodaje poljoprivrednog zemljišta u iznosu 14.128.624,00 kn ili 34,9 % te od koncesije odnosno dugogodišnjeg zakupa poljoprivrednog zemljišta u iznosu 9.192.459,00 kn ili 22,7 %.

Nedospelja potraživanja u iznosu 186.164.898,00 kn odnose se na nedospelja potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u iznosu 94.993.878,00 kn ili 51,0 %, koncesije odnosno dugogodišnjeg zakupa u iznosu 66.726.426,00 kn ili 35,9 % te zakupa poljoprivrednog zemljišta u iznosu 24.444.594,00 kn ili 13,1 %.

Osim različitog postupanja kod evidentiranja visine potraživanja u glavnoj knjizi, jedinice lokalne samouprave su različito postupale i pri evidentiranju dospjelih i nedospjelih potraživanja u glavnoj knjizi. Većina jedinica lokalne samouprave je u glavnoj knjizi evidentirala dospjela potraživanja za zakup i koncesiju, pri čemu je evidentirala dospjele godišnje iznose zakupnine i naknade za koncesiju, a kod prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na obročnu otplatu evidentirala je cjelokupne iznose ugovorene kupoprodajne cijene, odnosno dospjela i nedospjela potraživanja. Manji broj jedinica lokalne samouprave je u glavnoj knjizi evidentirao iznose ukupne zakupnine i naknade za koncesiju za vrijeme ukupnog trajanja zakupa odnosno koncesije, a kod prodaje poljoprivrednog zemljišta na obročnu otplatu samo dospjele obroke ugovorene kupoprodajne cijene.

Nedospjela potraživanja za zakup i koncesiju (za preostalo razdoblje zakupa i koncesije po zaključenim ugovorima) evidentiraju u glavnoj knjizi gradovi Beli Manastir i Našice te općine Erdut, Đurđenovac, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci i Vuka.

Gradovi Belišće i Donji Miholjac te općine Bilje, Čeminac, Levanjska Varoš i Podravska Moslavina nisu u glavnoj knjizi evidentirali nedospjela potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta, a u Gradu Đakovo te općinama Čepin, Donja Motičina, Feričanci, Gorjani, Podgorač, Punitovci, Satnica Đakovačka, Trnava i Viškovci nije bilo prodaje poljoprivrednog zemljišta.

Prema odredbi članka 17. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška. U skladu s navedenim, potraživanja od zakupa i koncesije odnosno dugogodišnjeg zakupa poljoprivrednog zemljišta treba u glavnoj knjizi evidentirati po dospijeću (nastanku događaja) po godinama, odnosno ugovorenim obrocima, a ne u cijelom iznosu za sve godine zakupa odnosno koncesije. Kod prodaje poljoprivrednog zemljišta, u glavnoj knjizi se evidentira cjelokupni ugovoreni iznos potraživanja bez obzira na rokove plaćanja.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje u glavnoj knjizi samo dospjelih potraživanja za prihode od zakupa i koncesije odnosno dugogodišnjeg zakupa poljoprivrednog zemljišta te u glavnoj knjizi evidentiranje cjelokupnih potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Većina jedinica lokalne samouprave ima ustrojene zasebne analitičke knjigovodstvene evidencije potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u kojima su potraživanja evidentirana po obveznicima, osim Općine Bilje koja je ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju potraživanja po obveznicima u okviru glavne knjige. Dio jedinica lokalne samouprave evidenciju potraživanja po obveznicima vodi u obliku pomoćnih izvanknjigovodstvenih evidencija (tablični pregled).

Sve jedinice lokalne samouprave u analitičkim knjigovodstvenim i pomoćnim evidencijama vode ukupna potraživanja po obveznicima, odnosno u visini 100,0 %, osim općina Bilje, Donja Motičina, Đurđenovac, Feričanci i Viškovci koje i u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama po obveznicima vode potraživanja za sve prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u dijelu u kojem im pripadaju ostvareni prihodi, odnosno u visini 65,0 % te općina Kneževi Vinogradi i Magadenovac koje u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama u dijelu koji se odnosi na potraživanja za prihode od koncesije odnosno dugogodišnjeg zakupa vode potraživanja u visini 65,0 %.

U analitičkim evidencijama potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem evidentirana su potraživanja po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta koje su prošlih godina zaključile jedinice lokalne samouprave, po ugovorima o koncesiji odnosno dugogodišnjem zakupu poljoprivrednog zemljišta koje je prošlih godina zaključilo nadležno ministarstvo te potraživanja po ugovorima koje je zaključila Agencija (ako su dostavljeni jedinicama lokalne samouprave ili su ih jedinice lokalne samouprave pribavile od korisnika poljoprivrednog zemljišta).

Grad Donji Miholjac te općine Ernestinovo, Gorjani, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petrijevc, Punitovci, Strizivojna, Trnava i Viškovci ustrojili su evidencije po obveznicima u visini 100,0 % potraživanja u obliku pomoćnih izvanknjigovodstvenih evidencija (tablični pregled). Grad Našice u obliku pomoćnih izvanknjigovodstvenih evidencija vodi nedospjela potraživanja (i za zakup i prodaju i koncesiju), a Općina Viljevo pomoćnu izvanknjigovodstvenu evidenciju ustrojila je za ugovore o privremenom korištenju koje je zaključila Agencija. Sve druge jedinice lokalne samouprave su ustrojile analitičku knjigovodstvenu evidenciju potraživanja u elektroničkom obliku, odnosno u okviru računalnih programa.

Pomoćne izvanknjigovodstvene evidencije potraživanja po obveznicima Grada Donji Miholjac te općina Gorjani i Levanjska Varoš ustrojene su u obliku tabličnih pregleda koji ne omogućuju zbirni pregled podataka, odnosno iz evidencija nije vidljivo početno stanje, promet tijekom godine i stanje potraživanja koncem godine, zbog čega navedene evidencije ne omogućuju usporedbu podataka s osnovnim računima u glavnoj knjizi.

U pomoćnoj izvanknjigovodstvenoj evidenciji Općine Gorjani evidentirane su samo obveze i uplate zakupaca poljoprivrednog zemljišta za 2014., 2015. i 2016., dok za ranije godine obveze i uplate nisu evidentirane.

U pomoćnoj izvanknjigovodstvenoj evidenciji po ugovorima o prodaji poljoprivrednog zemljišta na obročnu otplatu Općine Levanjska Varoš evidentirana su samo zaduženja za dospjele obroke kupoprodajne cijene, a cjelokupan iznos kupoprodajne cijene po ugovorima nije evidentiran. Uplate kupaca nisu sustavno evidentirane te iz evidencije nije vidljivo kada (datum uplate) i koji iznos su kupci platili (opisno je navedeno platio ili nije platio). Uvidom u glavnu knjigu općine za 2016., utvrđeno je da je na knjigovodstvenom računu obveza za jamčevine koncem 2016. evidentirana obveza u iznosu 137.577,00 kn koja se odnosi na uplaćenu jamčevinu za sudjelovanje na natječaju za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koji je proveden u 2008. kada je jamčevina i uplaćena na račun općine za redovno poslovanje. S obzirom da su ponude uplatitelja jamčevine za veći broj katastarskih čestica poljoprivrednog zemljišta odabrane kao najpovoljnije, nakon donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude i pribavljanja propisanih suglasnosti, s uplatiteljima jamčevine zaključeno je u 2011. pet ugovora o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Prema odredbama ugovora, kupoprodajna cijena se uplaćuje u ugovorenim obrocima na propisani račun za naplatu zajedničkih prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a jamčevina se uračunava u kupoprodajnu cijenu. S obzirom na navedeno, općina je naplaćene iznose jamčevine trebala nakon zaključenja ugovora uplatiti na propisani račun za naplatu zajedničkih prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta s kojeg se naplaćena sredstva raspoređuju u propisanim omjerima na račune države, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba. Prema navedenom računu za naplatu zajedničkih prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države se vodi i evidencija o naplati ukupno ugovorene kupoprodajne cijene.

Prema odredbama članka 6. i 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisane su vrste i sadržaj poslovnih i pomoćnih knjiga. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički, a proračun i proračunski korisnici (ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige ne osiguraju potrebni podaci) obvezno vode analitička knjigovodstva potraživanja (po subjektima, računima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo). Analitička knjigovodstva imaju isti predmet evidentiranja kao i osnovni računi u glavnoj knjizi, a zbroj prometa i stanja svih analitičkih računa u nekoj evidenciji jednak je prometu i stanju sintetičkog računa.

Državni ured za reviziju nalaže vođenje pomoćnih knjiga potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, odnosno na način iz kojeg će biti vidljivo početno stanje, promet tijekom godine i stanje potraživanja koncem godine kako bi se spomenuti podaci mogli usporediti s osnovnim računima u glavnoj knjizi. Nalaže se u pomoćnim knjigama evidentiranje svih zaduženja i uplata po zaključenim ugovorima o zakupu poljoprivrednog zemljišta. Nalaže se uplatiti primljene jamčevine koje se po ugovorima o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države uračunavaju u kupoprodajnu cijenu na propisani račun za naplatu zajedničkih prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta.

U pojedinim jedinicama lokalne samouprave (gradovi Donji Miholjac i Belišće te općine Drenje, Gorjani i Vladislavci) evidentirana potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u glavnoj knjizi koncem 2016. se razlikuju od podataka evidentiranih u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama potraživanja, odnosno u pomoćnim izvanknjigovodstvenim evidencijama.

Prema podacima iz glavne knjige Grada Donji Miholjac potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koncem 2016. iznose 535.383,00 kn, a prema podacima iz pomoćne izvanknjigovodstvene evidencije spomenuta potraživanja iznose 1.766.325,00 kn od čega 65,0 %, odnosno 1.148.111,00 kn pripada Gradu. Potraživanja za zakup i koncesiju odnosno dugogodišnji zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države evidentirana su u glavnoj knjizi u iznosu 496.433,00 kn, a u pomoćnoj izvanknjigovodstvenoj evidenciji u iznosu 603.719,00 kn od čega 65,0 %, odnosno 392.417,00 kn pripada Gradu.

Prema podacima iz glavne knjige Grada Belišće potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koncem 2016. iznose 765.863,00 kn, a prema podacima iz analitičke knjigovodstvene evidencije spomenuta potraživanja iznose 770.229,00 kn od čega 65,0 % ili 500.648,00 kn pripada Gradu. Potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države evidentirana su u glavnoj knjizi u iznosu 77.507,00 kn, a u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji u iznosu 206.248,00 kn od čega 65,0 %, odnosno 134.061,00 kn pripada Gradu.

Prema podacima iz glavne knjige Općine Drenje potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koncem 2016. iznose 29.539,00 kn, a prema podacima iz analitičke knjigovodstvene evidencije spomenuta potraživanja iznose 1.456.710,00 kn od čega 65,0 % ili 952.711,00 kn pripada Općini. Potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države evidentirana su u glavnoj knjizi u iznosu 433.508,00 kn, a u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji u iznosu 1.962.273,00 kn od čega 65,0 %, odnosno 1.275.477,00 kn pripada Općini. Prema obrazloženju zaposlenika Općine Drenje u analitičkoj evidenciji nisu unesene sve uplate.

Prema podacima iz glavne knjige Općine Gorjani potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koncem 2016. iznose 297.807,00 kn, a prema podacima iz pomoćne izvanknjigovodstvene evidencije spomenuta potraživanja iznose 235.803,00 kn od čega 65,0 % ili 153.272,00 kn pripada općini.

Prema podacima iz glavne knjige Općine Vladislavci potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koncem 2016. iznose 2.360.165,00 kn, a prema podacima iz pomoćne izvanknjigovodstvene evidencije spomenuta potraživanja iznose 5.814.792,00 kn. Općina je u ranijim godinama u glavnoj knjizi evidentirala ukupna potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (u visini 100,0 %), ali nije evidentirala potraživanja po svim ugovorima.

Na temelju odluka gradonačelnika, odnosno općinskih načelnika o popisu i osnivanju povjerenstva za popis, sve jedinice lokalne samouprave su obavile popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2016., osim općina Drenje, Gorjani i Jagodnjak. Obavljenim popisom imovine i obveza Grada Đakovo te općina Čeminac, Levanjska Varoš, Marijanci, Punitovci, Satnica Đakovačka i Viškovci nisu popisana potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, a obavljenim popisom gradova Belišće, Donji Miholjac te općina Bilje i Đurđenovac nisu popisana nedospjela potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta.

Obavljenim popisom imovine i obveza Grada Belišća i Općine Vladislavci popisana su potraživanja za prihode poslovanja i prihode od prodaje nefinancijske imovine u ukupnom iznosu prema stanju potraživanja evidentiranom u glavnoj knjizi, odnosno obavljenim popisom nisu zasebno popisana potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i nisu sastavljene popisne liste s pojedinačnim dužnicima i iznosima potraživanja te nisu za navedena potraživanja utvrđene razlike između potraživanja evidentiranih u glavnoj knjizi i analitičkim knjigovodstvenim evidencijama.

Obavljenim popisom imovine i obveza Grada Donjeg Miholjca popisana su potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem prema stanju potraživanja evidentiranom u glavnoj knjizi i nisu sastavljene popisne liste s pojedinačnim dužnicima i iznosima potraživanja te nisu za navedena potraživanja utvrđene razlike između potraživanja evidentiranih u glavnoj knjizi i analitičkim knjigovodstvenim evidencijama.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, popis imovine i obveza mora se sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Povjerenstvo za popis osniva čelnik proračuna koji na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista odlučuje o načinu likvidacije utvrđenih manjkova, načinu knjiženja utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju sredstava opreme i sitnog inventara te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti cjeloviti popis potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i uskladiti knjigovodstveno stanje potraživanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

Sve jedinice lokalne samouprave, osim općine Čeminac, su ustrojile i vode evidenciju (bazu podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje je prodano i dano u zakup. Prema podacima iz navedenih evidencija u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije zaključeno je ukupno 1 662 ugovora za zakup 32 841,91 ha te 1 331 ugovor o prodaji 23 235,21 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti i voditi evidenciju o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup.

Agencija je u 2015. uspostavila aplikaciju Evidencija naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju koja se sastoji od baza podataka svih ugovora o raspolaganju i financijskih podataka (podaci o prihodima od raspolaganja) koji su preuzeti od Financijske agencije. Navedena aplikacija treba pružiti podršku u definiranju i upravljanju ugovorima, evidenciju naplate po ugovorima te izvještavanje o naplati i planu naplate po pojedinačnom ugovoru, stranci, županiji, gradu/općini te po vrsti ugovora kako bi se povećala naplata i lakše donosile odluke vezano uz zakup, prodaju i koncesiju poljoprivrednog zemljišta. Svrha aplikacije, je osim uvođenja redovne kontrole evidencije naplate, utvrditi sva dugovanja po svim zaključenim ugovorima o raspolaganju od 1991. do 2015.

Sve jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije (osim Grada Beli Manastir i općine Čeminac) su dostavile Agenciji tražene podatke i informacije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, a nakon unosa traženih podataka jedinice lokalne samouprave nemaju uvid u navedenu aplikaciju. Grad Beli Manastir nije dostavio Agenciji sve tražene podatke jer je Agencija, prema obrazloženju grada, zastala sa započetim radnjama u vezi s preuzimanjem evidencija. Općina Čeminac nema saznanja jesu li Agenciji dostavljeni svi traženi podaci i informacije.

Do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2017.) postupak preuzimanja evidencije naplate po ugovorima nije završen, odnosno Agencija nije izvijestila jedinice lokalne samouprave o završetku preuzimanja evidencija o naplati prihoda.

Organizacija i kontrola naplate prihoda

Koncem 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije bilo je ukupno 870 zaposlenika, od čega 543 u upravnim odjelima, 45 dužnosnika, 52 u vlastitim komunalnim pogonima te 230 zaposlenika po posebnim programima zapošljavanja (pomoć u kući, program javnih radova, stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa i drugo).

Poslovi evidentiranja, naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavljaju se unutar upravnih odjela zajedno s drugim poslovima iz djelokruga jedinica lokalne samouprave, osim u Općini Čeminac za koju poslove evidentiranja i naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavlja druga pravna osoba (knjigovodstveni servis).

Većina jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena, između ostalog, i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Navedene procedure nisu donijeli gradovi Belišće, Donji Miholjac i Đakovo te općine Čeminac, Draž, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Jagodnjak, Magadenovac, Marijanci, Satnica Đakovačka, Trnava i Viškovci.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera.

U tablici broj 5 daju se podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospijeća u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 5

Podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospijeća u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Dospjela potraživanja	Dospjela potraživanja nenaplaćena od dana dospijeća			
			Do 6 mjeseci	Od 6 mjeseci do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Beli Manastir	1.704.393,00	860.890,00	25.921,00	381.858,00	435.724,00
2.	Grad Belišće	843.370,00	-	-	-	-
3.	Grad Donji Miholjac	1.031.816,00	-	-	-	-
4.	Grad Đakovo	917.828,00	-264.500,00	911.515,00	117.266,00	153.547,00
5.	Grad Našice	794.761,00	291.152,00	140.546,00	113.276,00	249.787,00
6.	Grad Osijek	405.549,00	-42.428,00	128.297,00	141.848,00	177.832,00
7.	Grad Valpovo	273.757,00	205.165,00	0,00	9.905,00	58.687,00
8.	Općina Antunovac	966.234,00	445.986,00	101.799,00	146.609,00	271.840,00
9.	Općina Bilje	494.540,00	445.832,00	0,00	5.915,00	42.793,00
10.	Općina Bizovac	1.523.921,00	329.409,00	23.008,00	1.057.410,00	114.094,00
11.	Općina Čeminac	866.588,00	-	-	-	-
12.	Općina Čepin	3.334.404,00	1.231.536,00	0,00	668.194,00	1.434.674,00
13.	Općina Darda	1.024.525,00	830.938,00	132.475,00	61.112,00	0,00
14.	Općina Draž	930.100,00	-	-	-	-
15.	Općina Drenje	463.047,00	-	-	-	-
16.	Općina Đurđenovac	488.613,00	143.908,00	85.086,00	166.961,00	92.658,00
17.	Općina Erdut	2.073.798,00	1.463.635,00	133.759,00	465.089,00	11.315,00
18.	Općina Ernestinovo	546.523,00	149.083,00	115.160,00	282.280,00	0,00
19.	Općina Feričanci	94.937,00	0,00	65.786,00	29.151,00	0,00
20.	Općina Gorjani	485.634,00	326.400,00	0,00	104.488,00	54.746,00
21.	Općina Jagodnjak	2.897.800,00	-	-	-	-
22.	Općina Kneževi Vinogradi	2.029.149,00	1.512.108,00	130.924,00	165.517,00	220.600,00
23.	Općina Koška	572.646,00	572.646,00	0,00	0,00	0,00
24.	Općina Levanjska Varoš	297.745,00	0,00	82.195,00	86.725,00	128.825,00
25.	Općina Magadenovac	2.040.626,00	1.070.942,00	72.800,00	823.218,00	73.666,00
26.	Općina Marijanci	181.262,00	92.081,00	0,00	13.252,00	75.929,00
27.	Općina Petlovac	1.350.454,00	1.023.672,00	85.874,00	47.613,00	193.295,00
28.	Općina Petrijevci	120.824,00	106.838,00	0,00	13.986,00	0,00
29.	Općina Podgorač	591.756,00	373.634,00	0,00	154.468,00	63.654,00
30.	Općina Podravska Moslavina	525.194,00	157.952,00	170.838,00	80.282,00	116.122,00
31.	Općina Popovac	1.471.050,00	991.353,00	63.505,00	64.089,00	352.103,00
32.	Općina Punitovci	27.429,00	8.356,00	19.073,00	0,00	0,00
33.	Općina Satnica Đakovačka	1.421.941,00	-	-	-	-
34.	Općina Semeljci	2.370.137,00	-	-	-	-
35.	Općina Strizivojna	29.912,00	29.912,00	0,00	0,00	0,00
36.	Općina Šodolovci	316.081,00	53.750,00	54.762,00	110.076,00	97.493,00
37.	Općina Trnava	175.283,00	56.853,00	31.906,00	45.755,00	40.769,00
38.	Općina Viljevo	853.090,00	0,00	380.033,00	0,00	473.057,00
39.	Općina Viškovci	789.718,00	0,00	259.753,00	0,00	529.965,00
40.	Općina Vladislavci	432.080,00	121.641,00	71.001,00	133.386,00	106.052,00
41.	Općina Vuka	2.727.626,00	1.191.536,00	402.302,00	490.229,00	643.559,00
Ukupno		40.486.141,00	13.780.280,00	3.688.318,00	5.979.958,00	6.212.786,00

Od ukupno iskazanih dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije u iznosu 40.486.141,00 kn, na nenaplaćena potraživanja do šest mjeseci od roka dospijeća se odnosi 13.780.280,00 kn ili 34,1 %, od šest mjeseci do jedne godine 3.688.318,00 kn ili 9,1 %, od jedne do tri godine 5.979.958,00 kn ili 14,8 %, preko tri godine 6.212.786,00 kn ili 15,3 %, a za potraživanja evidentirana u glavnoj knjizi u iznosu 10.824.799,00 kn ili 26,7 % jedinice lokalne samouprave (gradovi Belišće i Donji Miholjac te općine Čeminac, Draž, Drenje, Jagodnjak, Satnica Đakovačka i Semeljci) nisu dostavile podatke o rokovima nenaplaćenosti potraživanja od dana dospijeća. Većina jedinica lokalne samouprave ima dospjela potraživanja nenaplaćena u roku dužem od jedne godine od dana dospijeća.

Sustav vođenja analitičkih evidencija potraživanja nekih jedinica lokalne samouprave omogućava pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate, dok drugim jedinicama lokalne samouprave sustav to ne omogućava, nego rokove dospelosti prate naknadnom obradom podataka prema analitičkim karticama obveznika.

Gradovi Đakovo i Osijek imaju računalni sustav u okviru kojeg vode analitičke evidencije potraživanja u kojem se uplate po obveznicima po OIB-u preuzimaju izravno u sustav s propisanih računa za naplatu prihoda od zakupa odnosno prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Uvidom u analitičke evidencije utvrđeno je da se u evidencijama vodi veći broj zakupaca, a u pojedinim slučajevima i kupaca poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, za koje su evidentirane samo uplate, a zaduženja nisu evidentirana (što je vidljivo i iz podataka u Tablici broj 5 u kojoj su podaci o dospjelim potraživanjima nenaplaćenim od dana dospijeća do šest mjeseci iskazani s negativnim predznakom za Grad Đakovo u iznosu 264.500,00 kn i za Grad Osijek u iznosu 42.428,00 kn). Prema objašnjenju navedenih gradova, uplate se odnose na ugovore o privremenom korištenju te davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta bez javnog poziva i o prodaji poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom koje je zaključila Agencija i koje do konca 2016. nisu dobili jer im Agencija ugovore dostavlja sa značajnim zakašnjenjem. Grad Đakovo navodi i da im u pojedinim slučajevima i nakon što pribave ugovore nedostaje vjerodostojna dokumentacija za evidentiranje zaduženja jer je u ugovorima o privremenom korištenju te o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta bez javnog poziva zakupnina navedena u godišnjem iznosu, a da se za prvu godinu zakupa iznimno plaća od dana uvođenja u posjed u visini razmjernoj razdoblju koje je preostalo do isteka tekuće godine te da im nedostaju zapisnici o uvođenju u posjed. Gradovi Osijek i Đakovo također navode da im programsko rješenje ne omogućava selektivno preuzimanje uplata s propisanih računa za naplatu prihoda, odnosno preuzimanje podataka o uplatama samo za ugovore o zakupu, odnosno prodaji, koje su sami zaključili. Čak i u slučaju kada bi programsko rješenje na vlastiti zahtjev promijenili (što bi im izazvalo značajne troškove) i nadalje bi imali problema s razvrstavanjem uplata jer pojedini zakupci odnosno kupci imaju više ugovora o zakupu ili privremenom korištenju odnosno prodaji, ugovorene iznose ne plaćaju jednokratno u cijelosti, a i u ugovorima nije naveden nikakav identifikacijski broj ugovora prema kojem bi se (ako bi se upisivao u naloge za plaćanje, što su sve naredbe o uplaćivanju prihoda proračuna važeće za pojedine godine omogućavale) uplate mogle u sustavu izravno prepoznavati i razvrstavati po ugovorima.

U tablici broj 6 daju se podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 6

Podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos dospjelih potraživanja	Iznos obračunanih zateznih kamata	Poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja			Raskidi ugovora	
				Pozivanje obveznika na podmirenje duga	Pisane opomene	Prijave nadležnim institucijama	Broj ugovora	Iznos potraživanja
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Grad Beli Manastir	1.704.393,00	316.149,00	1.255.106,00	1.225.106,00	400.000,00	0	0,00
2.	Grad Belišće	843.370,00	14.724,00	557.111,00	557.111,00	290.348,00	0	0,00
3.	Grad Donji Miholjac	1.031.816,00	4.830,00	178.829,00	436.240,00	131.699,00	1	19.590,00
4.	Grad Đakovo	917.828,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
5.	Grad Našice	794.761,00	10.721,00	0,00	632.224,00	0,00	1	25.834,00
6.	Grad Osijek	405.549,00	6.059,00	0,00	405.549,00	94.661,00	0	0,00
7.	Grad Valpovo	273.757,00	2.304,00	0,00	175.140,00	58.687,00	2	8.400,00
8.	Općina Antunovac	966.234,00	178.444,00	703.281,00	703.281,00	367.489,00	6	273.832,00
9.	Općina Bilje	494.540,00	0,00	37.752,00	0,00	90.512,00	0	0,00
10.	Općina Bizovac	1.523.921,00	27.386,00	1.079.938,00	1.079.938,00	1.079.938,00	0	0,00
11.	Općina Čeminac	866.588,00	0,00	0,00	866.588,00	0,00	0	0,00
12.	Općina Čepin	3.334.404,00	15.695,00	0,00	2.259.705,00	1.932.809,00	1	45.665,00
13.	Općina Darda	1.024.525,00	0,00	115.467,00	61.113,00	0,00	0	0,00
14.	Općina Draž	930.100,00	181.099,00	930.100,00	930.100,00	173.390,00	0	0,00
15.	Općina Drenje	463.047,00	82.521,00	0,00	463.047,00	395.147,00	6	395.147,00
16.	Općina Đurđenovac	488.613,00	0,00	439.160,00	439.160,00	0,00	0	0,00
17.	Općina Erdut	2.073.798,00	76.031,00	503.088,00	503.088,00	0,00	0	0,00
18.	Općina Ernestinovo	546.523,00	12.441,00	13.274,00	546.523,00	0,00	0	0,00
19.	Općina Feričanci	94.937,00	0,00	0,00	92.552,00	0,00	0	0,00
20.	Općina Gorjani	485.634,00	8.840,00	297.807,00	297.807,00	0,00	0	0,00
21.	Općina Jagodnjak	2.897.800,00	156.726,00	0,00	720.880,00	0,00	0	0,00
22.	Općina Kneževi Vinogradi	2.029.149,00	39.758,00	85.318,00	570.472,00	173.959,00	0	0,00
23.	Općina Koška	572.646,00	28.717,00	269.248,00	0,00	0,00	0	0,00
24.	Općina Levanjska Varoš	297.745,00	45.649,00	53.320,00	53.320,00	189.541,00	2	55.712,00
25.	Općina Magadenovac	2.040.626,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
26.	Općina Marijanci	181.262,00	0,00	0,00	97.195,00	89.173,00	0	0,00

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos dospjelih potraživanja	Iznos obračunanih zateznih kamata	Poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja			Raskidi ugovora	
				Pozivanje obveznika na podmirenje duga	Pisane opomene	Prijave nadležnim institucijama	Broj ugovora	Iznos potraživanja
	1	2	3	4	5	6	7	8
27.	Općina Petlovac	1.350.454,00	31.191,00	212.187,00	466.688,00	0,00	0	0,00
28.	Općina Petrijevci	120.824,00	0,00	120.824,00	105.466,00	0,00	0	0,00
29.	Općina Podgorač	591.756,00	150.472,00	370.566,00	370.566,00	252.192,00	0	0,00
30.	Općina Podravska Moslavina	525.194,00	58.727,00	525.194,00	279.446,00	39.893,00	0	0,00
31.	Općina Popovac	1.471.050,00	0,00	0,00	599.502,00	299.373,00	2	170.996,00
32.	Općina Punitovci	27.429,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
33.	Općina Satnica Đakovačka	1.421.941,00	67.315,00	431.321,00	431.321,00	431.321,00	7	431.321,00
34.	Općina Semeljci	2.370.137,00	65,00	0,00	1.878.851,00	348.572,00	8	348.572,00
35.	Općina Strizivojna	29.912,00	0,00	0,00	29.912,00	0,00	0	0,00
36.	Općina Šodolovci	316.081,00	0,00	0,00	36.774,00	204.766,00	1	77.683,00
37.	Općina Trnava	175.283,00	0,00	175.283,00	0,00	0,00	0	0,00
38.	Općina Viljevo	853.090,00	0,00	853.090,00	0,00	473.050,00	0	0,00
39.	Općina Viškovci	789.718,00	31.132,00	789.718,00	789.718,00	789.718,00	0	0,00
40.	Općina Vladislavci	432.080,00	16.954,00	345.265,00	345.265,00	154.761,00	2	47.938,00
41.	Općina Vuka	2.727.626,00	605.803,00	1.030.533,00	1.030.533,00	1.429.401,00	4	114.343,00
Ukupno		40.486.141,00	2.169.753,00	11.372.780,00	19.480.181,00	9.890.400,00	43	2.015.033,00

U iznosu dospjelih potraživanja pojedinih jedinica lokalne samouprave iskazana su i potraživanja za koncesiju odnosno dugogodišnji zakup poljoprivrednog zemljišta po ugovorima koje je u ranijem razdoblju zaključilo ministarstvo nadležno za poljoprivredu u ukupnom iznosu 9.192.459,00 kn što čini 22,7 % ukupnih dospjelih potraživanja, a odnose se na gradove Beli Manastir u iznosu 835.224,00 kn, Donji Miholjac u iznosu 132.204,00 kn, Našice u iznosu 431.459,00 kn, Osijek u iznosu 41.894,00 kn te općine Antunovac u iznosu 236.117,00 kn, Bilje u iznosu 404.027,00 kn, Čeminac u iznosu 416.497,00 kn, Čepin u iznosu 331.585,00 kn, Darda u iznosu 830.938,00 kn, Đurđenovac u iznosu 49.466,00 kn, Erdut u iznosu 725.442,00 kn, Feričanci u iznosu 76.802,00 kn, Gorjani u iznosu 187.827,00 kn, Jagodnjak u iznosu 828.227,00 kn, Kneževi Vinogradi u iznosu 1.151.950,00 kn, Koška u iznosu 303.398,00 kn, Magadenovac u iznosu 380.975,00 kn, Petlovac u iznosu 1.023.672,00 kn, Podgorač u iznosu 221.000,00 kn, Popovac u iznosu 552.374,00 kn, Punitovci u iznosu 19.073,00 kn i Šodolovci u iznosu 12.308,00 kn. Navedena potraživanja su u najvećem dijelu nenaplaćena do roka od šest mjeseci od dana dospijea. Za navedena potraživanja jedinice lokalne samouprave nisu u obvezi poduzimati mjere naplate, a pojedine jedinice lokalne samouprave su i za ova potraživanja dužnicima slale opomene.

Općine Koška i Strizivojna prema podacima iz poslovnih knjiga nemaju nenaplaćenih dospjelih potraživanja u roku dužem od šest mjeseci od dana dospijea, a Općina Punitovci nema nenaplaćenih dospjelih potraživanja u roku dužem od jedne godine od dana dospijea.

Sve druge jedinice lokalne samouprave imaju iskazana dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem nenaplaćena u roku dužem od jedne godine od dana dospijea. Sve jedinice lokalne samouprave su mjere za naplatu dospjelih potraživanja poduzimale za iznose ukupnih potraživanja, bez obzira na način evidentiranja u poslovnim knjigama, osim Općine Viškovci koja je u pojedinim slučajevima poduzimala mjere za naplatu potraživanja u dijelu koji pripada općini i u kojem su potraživanja evidentirana u poslovnim knjigama općine.

Općina Viškovci prema podacima iz poslovnih knjiga koncem 2016. ima iskazana dospjela potraživanja u ukupnom iznosu 789.718,00 kn. U okviru potraživanja nenaplaćenih od dana dospijea preko tri godine, iskazana su potraživanja od jednog obveznika (u dijelu koji pripada općini) u iznosu 374.764,00 kn. Iskazana potraživanja se odnose na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države od 2009. do 2014., bez ugovora o zakupu, na temelju Odluka o privremenom raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 132/09 i 29/11) koje je u listopadu 2009. i ožujku 2011. donijela Vlada Republike Hrvatske i potvrda koje je izdavala općina i na temelju kojih je korisnik mogao biti upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava uz uvjet da je platio naknadu za ranije korištenje tog poljoprivrednog zemljišta.

S obzirom da korisnik nije plaćao naknadu za korištenje poljoprivrednog zemljišta, za dio navedenog duga za 2009. i 2010. u iznosu 129.698,00 kn Općina Viškovci je u kolovozu 2010. u nadležnu financijsku instituciju dostavila bjanko zadužnicu kojom je zatražila naplatu ukupnog iznosa dugovanja (u visini 100 %) s pripadajućim kamatama (219.221,00 kn) na propisani račun za naplatu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. S obzirom da zadužnicom nije naplatila dug, a korisnik je i dalje koristio zemljište, općina je u veljači 2014. obavijestila Agenciju o stanju duga navedenog obveznika (prema obavijesti ukupni dug do vremena podnošenja obavijesti s obračunanim zateznim kamatama je iznosio 580.795,00 kn).

Prema saznanju općine, Agencija nije poduzela mjere za naplatu te je općina za dio duga u iznosu 192.839,13 kn, a koji se odnosio na naknadu za korištenje za preostali dio 2010., 2011., 2012. i 2013. (u dijelu u kojem ostvarena sredstva pripadaju općini), u lipnju 2014. podnijela ovršni prijedlog temeljem vjerodostojne isprave u kojem je zatražila da se po pravomoćnosti rješenja o ovrsi navedeni iznos zajedno s pripadajućim zateznim kamatama naplati na račun općine za redovno poslovanje. Korisnik je izjavio prigovor te rješenje o ovrsi nije postalo pravomoćno, a postupak je nastavljen kao parnični postupak pred nadležnim općinskim sudom koji do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2017.) nije okončan. S obzirom da su prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države zajednički prihodi te da je za naplatu ovih prihoda propisan račun s kojeg se naplaćena sredstva raspoređuju u propisanim omjerima na račune države, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, općina je i nadalje dužna poduzimati mjere za naplatu ukupnih potraživanja.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimanje mjera za naplatu ukupnih potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Za naplatu dospjelih potraživanja sve jedinice lokalne samouprave, osim općina Magadenovac i Punitovci, poduzimale su mjere pozivanja obveznika na podmirenje duga i/ili mjere slanja pisanih opomena. Za ista potraživanja poduzimale su više vrsta mjera naplate (pozivanje obveznika na podmirenje duga, slanje opomena i prijave nadležnim institucijama, odnosno Agenciji i nadležnom državnom odvjetništvu).

Mjere prijave dospjelih potraživanja, za prihode od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, nadležnom državnom odvjetništvu za poduzimanje mjera prisilne naplate poduzimali su gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Čepin, Kneževi Vinogradi, Levanjska Varoš, Marijanci, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Satnica Đakovačka, Semeljci, Šodolovci, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka.

Općina Bizovac je radi poduzimanja mjera prisilne naplate dokumentaciju o dospjelim potraživanjima dostavila Agenciji koja je dokumentaciju radi daljnjeg postupanja prosljedila nadležnom državnom odvjetništvu. Grad Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čepin, Levanjska Varoš, Marijanci, Podgorač, Popovac, Satnica Đakovačka, Šodolovci, Viljevo, Viškovci i Vuka su prijavili nadležnim institucijama u najvećem dijelu sva potraživanja nenaplaćena u roku dužem od jedne godine.

Gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac i Osijek te općine Kneževi Vinogradi, Podravska Moslavina, Semeljci i Vladislavci nisu nadležnom državnom odvjetništvu radi provođenja mjera prisilne naplate prijavili značajan dio potraživanja nenaplaćenih u roku dužem od jedne godine.

Općina Kneževi Vinogradi je u 2014. Agenciji prijavila potraživanja sedam obveznika radi stjecanja uvjeta za raskid ugovora, Grad Donji Miholjac je u 2015. prijavio potraživanja jednog obveznika, Općina Draž je u 2016. prijavila potraživanja jednog obveznika, a općina Drenje je prijavila Agenciji potraživanja šest obveznika radi stjecanja uvjeta za raskid ugovora. Prije poduzimanja radnji za raskide ugovora, Grad Donji Miholjac te općine Draž i Drenje nisu prijavili dospjela potraživanja nadležnom državnom odvjetništvu za poduzimanje mjera prisilne naplate.

Na temelju prethodno navedenih podnesenih prijava nadležnim institucijama (Grad Donji Miholjac, Našice i Valpovo te općine Antunovac, Čepin, Drenje, Levanjska Varoš, Popovac, Satnica Đakovačka, Semeljci, Šodolovci, Vladislavci i Vuka) zbog neplaćanja ugovorene zakupnine ili kupoprodajne cijene raskinuta su 43 ugovora o zakupu ili prodaji poljoprivrednog zemljišta.

Gradovi Đakovo i Našice te općine Čeminac, Darda, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci Gorjani, Jagodnjak, Magadenovac, Petlovac, Petrijevc i Trnava radi naplate dospjelih potraživanja nisu poduzimali mjere prijave potraživanja nadležnim institucijama.

Iz opisanog je vidljivo da su jedinice lokalne samouprave različito postupale pri poduzimanju mjera za prisilnu naplatu potraživanja, odnosno da su pojedine jedinice lokalne samouprave samo obavještavale Agenciju o dospjelim potraživanjima, dio jedinica lokalne samouprave je istovremeno uz slanje obavijesti Agenciji dostavljao i dokumentaciju nadležnom državnom odvjetništvu radi pokretanja postupaka prisilne naplate, a dio jedinica nije ni obavještavao Agenciju ni dostavljao dokumentaciju nadležnom državnom odvjetništvu. S obzirom da Agencija nije izvijestila jedinice lokalne samouprave o završetku preuzimanja evidencija o naplati prihoda, pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Prema odredbama članka 47. Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12 i 15/15) tijela jedinica lokalne samouprave su odgovorna za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o proračunu te pravodobno obavijestiti Agenciju pri stjecanju uvjeta za raskid ugovora o prodaji i zakupu kako bi poduzela radnje za raskid ugovora.

Zatezne kamate na dospjela nenaplaćena potraživanja za prihode od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države obračunavalo je i naplaćivalo 26 jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bizovac, Čepin, Draž, Drenje, Erdut, Ernestinovo, Gorjani, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Koška, Levanjska Varoš, Petlovac, Podgorač, Podravska Moslavina, Satnica Đakovačka, Semeljci, Viškovci, Vladislavci i Vuka).

Grad Beli Manastir te općine Petlovac i Podgorač redovito obračunavaju zatezne kamate pri slanju opomena, Općine Antunovac i Jagodnjak su počele obračunavati zatezne kamate na sva dospjela potraživanja u 2016., Općina Koška je obračunala zatezne kamate u 2015., Općina Draž obračunava zatezne kamate dva puta godišnje, općine Petrijevc i Semeljci i Viškovci kamate obračunavaju nakon što dužnik podmiri obvezu sa zakašnjenjem, a druge jedinice lokalne samouprave su uglavnom obračunavale zatezne kamate samo kod provođenja mjera prisilne naplate ili kod raskida ugovora.

Grad Đakovo te općine Bilje, Čeminac, Darda, Đurđenovac, Feričanci, Magadenovac, Marijanci, Podgorač, Popovac, Punitovci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava i Viljevo nisu obračunavale zatezne kamate. Prema odredbi članka 29. Zakona o obveznim odnosima, dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice i zatezne kamate.

Državni ured za reviziju nalaže potpuno i pravodobno obračunavanje i naplatu zatezних kamata na dospjela potraživanja za prihode od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Utrošak prihoda

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva kao i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju ranije važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu u propisanim omjerima raspoređuju se između državnog proračuna, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave i proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema odredbama članka 44. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva koja su prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave namijenjena su isključivo za programe katastarsko-geodetske izmjere zemljišta, sređivanja zemljišnih knjiga, za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu, program razminiranja zemljišta, uređenja ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture u vezi s poljoprivredom i akvakulturom, uređenja zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije, očuvanja ugroženih područja i očuvanja biološke raznolikosti i program sufinanciranja te druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture. Sredstva koja su prihod jedinica lokalne samouprave namijenjena su i za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira kroz mjere potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi, a namijenjena su za provedbu komasacije poljoprivrednog zemljišta te sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata potrebnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira mjerama potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave.

U tablici broj 7 daju se podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 7

Podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Donesen godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Doneseno godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem		
		2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)	2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Osječko-baranjska županija	DA	DA	DA	DA	DA	DA
2.	Grad Beli Manastir	DA	DA	DA	DA	DA	DA
3.	Grad Belišće	DA	DA	DA	DA	DA	DA
4.	Grad Donji Miholjac	DA	DA	DA	NE	DA	DA
5.	Grad Đakovo	DA	DA	DA	NE	DA	NE
6.	Grad Našice	DA	DA	DA	DA	DA	DA
7.	Grad Osijek	DA	DA	DA	DA	DA	DA
8.	Grad Valpovo	DA	DA	DA	DA	DA	DA
9.	Općina Antunovac	DA	DA	DA	DA	DA	DA
10.	Općina Bilje	DA	DA	DA	DA	DA	DA
11.	Općina Bizovac	DA	DA	DA	DA	DA	DA
12.	Općina Čeminac	NE	NE	NE	NE	NE	NE
13.	Općina Čepin	DA	DA	DA	DA	DA	DA
14.	Općina Darda	NE	NE	NE	DA	DA	DA
15.	Općina Donja Motičina	DA	DA	DA	DA	DA	DA
16.	Općina Draž	DA	DA	DA	DA	DA	DA
17.	Općina Drenje	DA	DA	NE	NE	NE	NE
18.	Općina Đurđenovac	DA	DA	DA	NE	DA	DA
19.	Općina Erdut	NE	NE	NE	NE	DA	DA
20.	Općina Ernestinovo	DA	DA	DA	DA	DA	DA
21.	Općina Feričanci	DA	DA	DA	DA	DA	DA
22.	Općina Gorjani	NE	NE	NE	NE	DA	DA
23.	Općina Jagodnjak	DA	DA	DA	DA	DA	DA
24.	Općina Kneževi Vinogradi	DA	DA	DA	NE	DA	DA
25.	Općina Koška	DA	DA	DA	DA	DA	DA
26.	Općina Levanjska Varoš	NE	NE	NE	NE	NE	NE
27.	Općina Magadenovac	NE	DA	DA	NE	DA	DA
28.	Općina Marijanci	NE	NE	NE	NE	NE	NE
29.	Općina Petlovac	DA	DA	DA	DA	DA	DA
30.	Općina Petrijevci	DA	DA	DA	DA	DA	DA
31.	Općina Podgorač	DA	DA	DA	DA	DA	DA
32.	Općina Podravska Moslavina	NE	NE	NE	NE	NE	NE
33.	Općina Popovac	DA	DA	DA	DA	DA	DA
34.	Općina Punitovci	NE	NE	NE	NE	DA	NE
35.	Općina Satnica Đakovačka	NE	NE	NE	NE	NE	NE
36.	Općina Semeljci	NE	NE	NE	NE	DA	DA
37.	Općina Strizivojna	NE	NE	NE	NE	NE	NE
38.	Općina Šodolovci	NE	NE	NE	NE	NE	NE
39.	Općina Trnava	NE	NE	NE	NE	NE	NE
40.	Općina Viljevo	DA	DA	DA	NE	NE	NE
41.	Općina Viškovci	NE	NE	NE	NE	NE	NE
42.	Općina Vladislavci	DA	DA	DA	NE	DA	DA
43.	Općina Vuka	NE	NE	NE	NE	DA	DA

Godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2014., 2015. i 2016. donijelo je 25 jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čepin, Donja Motičina, Draž, Đurđenovac, Ernestinovo, Feričanci, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Koška, Petlovac, Petrijevc, Podgorač, Popovac, Viljevo i Vladislavci).

Općina Drenje donijela je godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2014. i 2015., dok za 2016. navedeni plan nije donijela. Općina Magadenovac je donijela godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2015. i 2016., a nije donijela za 2014.

Općine Čeminac, Darda, Erdut, Gorjani, Levanjska Varoš, Marijanci, Podravska Moslavina, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viškovci i Vuka nisu donijele godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2014., 2015. i 2016.

Osječko-baranjska županija nije donijela zasebne godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, već je korištenje navedenih sredstava dijelom planirano kroz različite jednogodišnje i višegodišnje programe i projekte (program provedbe nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, program potpore ruralnog razvoja Osječko-baranjske županije i slično) iz kojih nisu u cijelosti vidljivi ukupni planirani prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, vrsta i visina rashoda koji se planiraju financirati iz planiranih prihoda te raspored rashoda prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Doneseni godišnji planovi korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem 22 jedinice lokalne samouprave (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice i Valpovo te općine Antunovac, Bizovac, Čepin, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Ernestinovo, Koška, Magadenovac, Petlovac, Petrijevc, Podgorač, Popovac, Viljevo i Vladislavci) sadrže planirane prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za pojedine godine i planirane rashode koji se financiraju iz planiranih prihoda, prema vrsti i visini rashoda, a ne sadrže raspored rashoda prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Doneseni godišnji planovi korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za Općinu Feričanci sadrže planiranu visinu i namjenu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, bez utvrđene visine i vrste rashoda koji se odnose na pojedine namjene.

Doneseni godišnji planovi korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za Grad Osijek te općine Bilje, Jagodnjak i Kneževi Vinogradi sadrže planirane prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za pojedine godine i planirane rashode koji se financiraju iz planiranih prihoda, prema vrsti i visini rashoda te prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Državni ured za reviziju predlaže u godišnjem planu korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem navesti planirane prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, planirane rashode koji se financiraju iz planiranih prihoda, prema vrsti i visini rashoda te raspored rashoda prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2014., 2015. i 2016. donijela je Osječko-baranjska županija, gradovi Beli Manastir, Belišće, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Ernestinovo, Feričanci, Jagodnjak, Koška, Petlovac, Petrijevci, Podgorač i Popovac.

Grad Donji Miholjac te općine Đurđenovac, Erdut, Gorjani, Kneževi Vinogradi, Magadenovac, Semeljci, Vladislavci i Vuka donijeli su godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2015. i 2016., dok za 2014. navedeno izvješće nisu donijeli. Grad Đakovo i Općina Punitovci donijeli su godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2015., a za 2014. i 2016. navedeno izvješće nisu donijeli.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su donesena godišnja izvješća dostavile ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, osim općina Bizovac, Čepin, Donja Motičina, Feričanci, Petlovac i Podgorač koje ministarstvu nisu dostavile godišnja izvješća za 2014., 2015. i 2016., Grada Našice i Općine Petrijevci koji nisu dostavili godišnja izvješća za 2014. i 2015., Grada Osijeka i općine Koška koji nisu dostavili godišnje izvješće za 2014., općine Antunovac koja nije dostavila godišnje izvješće za 2015. te općina Gorjani, Magadenovac i Semeljci koje nisu dostavile izvješća za 2016.

Općine Čeminac, Drenje, Levanjska Varoš, Marijanci, Podravska Moslavina, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo i Viškovci nisu donijele godišnja izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2014., 2015. i 2016.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje godišnjeg izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te podnošenje navedenog izvješća ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Donesena godišnja izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 25 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Osječko-baranjska županija, gradovi Beli Manastir, Belišće, Đakovo, Našice i Valpovo te općine Antunovac, Bizovac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Koška, Magadenovac, Petlovac, Podgorač, Popovac, Semeljci, Vladislavci i Vuka) sadrže ostvarene prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za pojedine godine i ostvarene rashode koji su financirani iz ostvarenih prihoda, prema vrsti i visini rashoda, a ne sadrže raspored ostvarenih rashoda prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Donesena godišnja izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za gradove Donji Miholjac i Osijek te općine Bilje, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi i Petrijevci sadrže ostvarene prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za pojedine godine i ostvarene rashode koji su financirani iz ostvarenih prihoda, prema vrsti i visini rashoda te prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Doneseno godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za Općinu Punitovci sadrži opisno navedene namjene za koje su sredstva utrošena, ali ne sadrži visinu rashoda za pojedine namjene.

Državni ured za reviziju predlaže u godišnjem izvješću o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem navesti ostvarene prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ostvarene rashode koji su financirani iz ostvarenih prihoda, prema vrsti i visini rashoda te raspored ostvarenih rashoda prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

U tablici broj 8 daju se podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

Tablica broj 8

Podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Neutrošeni prihodi iz prošlog razdoblja	Ukupno ostvareni prihodi od 2014. do 2016.	Namjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Nenamjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Ukupno utrošeno od 2014. do 2016. (4+5)	Neutrošeni prihodi koncem 2016. (2+3-6)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Osječko-baranjska županija	7.389.992,00	49.979.870,00	18.502.782,00	0,00	18.502.782,00	38.867.080,00
2.	Grad Beli Manastir	106.299,00	3.902.882,00	3.057.705,00	0,00	3.057.705,00	951.476,00
3.	Grad Belišće	1.447.889,00	1.789.941,00	2.597.587,00	0,00	2.597.587,00	640.243,00
4.	Grad Donji Miholjac	-	7.245.315,00	1.753.497,00	4.673.970,00	6.427.467,00	817.848,00
5.	Grad Đakovo	-	3.441.145,00	1.910.599,00	0,00	1.910.599,00	1.530.546,00
6.	Grad Našice	538.926,00	2.972.482,00	2.282.201,00	0,00	2.282.201,00	1.229.207,00
7.	Grad Osijek	2.100.387,00	3.927.286,00	2.373.423,00	0,00	2.373.423,00	3.654.250,00
8.	Grad Valpovo	-	3.081.006,00	2.681.900,00	0,00	2.681.900,00	399.106,00
9.	Općina Antunovac	181.020,00	3.746.561,00	3.788.409,00	0,00	3.788.409,00	139.172,00
10.	Općina Bilje	523.000,00	3.425.427,00	3.499.754,00	0,00	3.499.754,00	448.673,00
11.	Općina Bizovac	-	4.963.658,00	4.649.682,00	0,00	4.649.682,00	313.976,00
12.	Općina Čeminac	-	3.047.887,00	2.308.009,00	607.588,00	2.915.597,00	132.290,00
13.	Općina Čepin	0,00	6.258.044,00	6.198.768,00	0,00	6.198.768,00	59.276,00
14.	Općina Darda	-	3.992.526,00	3.490.814,00	0,00	3.490.814,00	501.712,00
15.	Općina Donja Motičina	-	612.451,00	150.862,00	0,00	150.862,00	461.589,00
16.	Općina Draž	-	4.678.249,00	1.605.607,00	2.502.805,00	4.108.412,00	569.837,00
17.	Općina Drenje	-	2.139.949,00	775.099,00	0,00	775.099,00	1.364.850,00
18.	Općina Đurđenovac	-	3.043.673,00	2.687.791,00	0,00	2.687.791,00	355.882,00
19.	Općina Erdut	-	8.181.733,00	6.439.359,00	1.742.374,00	8.181.733,00	0,00
20.	Općina Ernestinovo	0,00	2.029.855,00	1.482.691,00	0,00	1.482.691,00	547.164,00
21.	Općina Feričanci	-	772.772,00	746.230,00	0,00	746.230,00	26.542,00
22.	Općina Gorjani	-	2.368.544,00	873.684,00	0,00	873.684,00	1.494.860,00
23.	Općina Jagodnjak	-	5.777.329,00	4.911.804,00	0,00	4.911.804,00	865.525,00
24.	Općina Kneževi Vinogradi	-	8.996.575,00	6.792.123,00	0,00	6.792.123,00	2.204.452,00
25.	Općina Koška	907.207,00	3.896.634,00	2.450.885,00	0,00	2.450.885,00	2.352.956,00
26.	Općina Levanjska Varoš	-	685.988,00	685.988,00	0,00	685.988,00	0,00
27.	Općina Magadenovac	-	5.720.368,00	2.549.267,00	0,00	2.549.267,00	3.171.101,00
28.	Općina Marijanci	-	3.071.183,00	3.071.183,00	0,00	3.071.183,00	0,00
29.	Općina Petlovac	1.016.368,00	4.321.485,00	3.967.042,00	0,00	3.967.042,00	1.370.811,00
30.	Općina Petrijevci	0,00	1.239.693,00	1.239.693,00	0,00	1.239.693,00	0,00

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Neutrošeni prihodi iz prošlog razdoblja	Ukupno ostvareni prihodi od 2014. do 2016.	Namjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Nenamjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Ukupno utrošeno od 2014. do 2016. (4+5)	Neutrošeni prihodi koncem 2016. (2+3-6)
	1	2	3	4	5	6	7
31.	Općina Podgorač	-	4.991.649,00	3.241.336,00	0,00	3.241.336,00	1.750.313,00
32.	Općina Podravska Moslavina	-	1.348.204,00	1.117.783,00	0,00	1.117.783,00	230.421,00
33.	Općina Popovac	1.147.131,00	3.011.188,00	4.119.430,00	0,00	4.119.430,00	38.889,00
34.	Općina Punitovci	-	2.238.456,00	954.743,00	0,00	954.743,00	1.283.713,00
35.	Općina Satnica Đakovačka	-	1.664.651,00	1.664.651,00	0,00	1.664.651,00	0,00
36.	Općina Semeljci	-	5.570.346,00	5.570.346,00	0,00	5.570.346,00	0,00
37.	Općina Strizivojna	-	305.311,00	305.311,00	0,00	305.311,00	0,00
38.	Općina Šodolovci	-	2.602.770,00	1.384.899,00	1.217.871,00	2.602.770,00	0,00
39.	Općina Trnava	-	319.293,00	319.293,00	0,00	319.293,00	0,00
40.	Općina Viljevo	-	3.494.551,00	2.687.178,00	0,00	2.687.178,00	807.373,00
41.	Općina Viškovci	-	2.564.052,00	463.635,00	849.338,00	1.312.973,00	1.251.079,00
42.	Općina Vladislavci	-	2.138.847,00	2.124.649,00	0,00	2.124.649,00	14.198,00
43.	Općina Vuka	-	3.001.341,00	2.659.497,00	0,00	2.659.497,00	341.844,00
	Ukupno	15.358.219,00	192.561.170,00	126.137.189,00	11.593.946,00	137.731.135,00	70.188.254,00

Prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016. ostvareni su u iznosu 192.561.170,00 kn, a prema podacima dijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave neutrošeni prihodi iz prošlog razdoblja iznose 15.358.219,00 kn, što ukupno iznosi 207.919.389,00 kn. Za propisane namjene utrošeno je 126.137.189,00 kn ili 60,7 %, nenamjenski je utrošeno 11.593.946,00 kn ili 5,6 %, a ukupno neutrošeni prihodi koncem 2016. iznose 70.188.254,00 kn ili 33,7 %. Ukupno neutrošeni prihodi koncem 2016. odnose na neutrošene prihode ostvarene od 2014. do 2016. osim za jedinice koje vode evidenciju o neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže razdoblje.

Dio ostvarenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države od 2014. do 2016. u ukupnom iznosu 11.593.946,00 kn Grad Donji Miholjac te općine Čeminac, Draž, Erdut, Šodolovci i Viškovci nisu utrošili za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu već za redovno poslovanje.

Državni ured za reviziju nalaže prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže vremensko razdoblje vode Osječko-baranjska županija, gradovi Beli Manastir, Belišće, Našice i Osijek te općine Antunovac, Bilje, Čepin, Ernestinovo, Koška, Petlovac, Petrijevc i Popovac. Navedenu evidenciju ne vode gradovi Donji Miholjac, Đakovo i Valpovo te općine Bizovac, Čeminac, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Feričanci, Gorjani, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Podgorač, Podravska Moslavina, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka.

Državni ured za reviziju predlaže voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, kroz duže vremensko razdoblje.

U tablici broj 9 daju se podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije za 2014., 2015. i 2016., po namjenama.

Tablica broj 9

Podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije za 2014., 2015. i 2016., po namjenama

u kn

Redni broj	Namjena utrošenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	Namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Katastarsko-geodetska izmjera zemljišta	2.479.609,00	2.898.673,00	1.080.739,00	6.459.021,00
2.	Sređivanje zemljišnih knjiga	105.300,00	88.982,00	36.820,00	231.102,00
3.	Podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu	1.407.302,00	1.509.466,00	1.814.157,00	4.730.925,00
4.	Razminiranje zemljišta	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00
5.	Uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture	21.817.328,00	24.488.991,00	30.296.323,00	76.602.642,00
6.	Uređenje zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije	15.814,00	8.269,00	4.688,00	28.771,00
7.	Očuvanje ugroženih područja i očuvanje biološke raznolikosti	412.474,00	553.077,00	546.568,00	1.512.119,00
8.	Sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture	5.607.670,00	6.929.443,00	8.468.098,00	21.005.211,00
9.	Sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i ostalih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020.	937.320,00	1.717.717,00	1.822.694,00	4.477.731,00
10.	Druge namjene	3.326.749,00	4.652.432,00	2.960.486,00	10.939.667,00
	Ukupno	36.259.566,00	42.847.050,00	47.030.573,00	126.137.189,00

Ukupno namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Osječko-baranjske županije od 2014. do 2016. iznose 126.137.189,00 kn, od čega je za uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture utrošeno 76.602.642,00 kn ili 60,7 %, za sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture utrošeno je 21.005.211,00 kn ili 16,7 %, za druge namjene utrošeno je 10.939.667,00 kn ili 8,7 %, za katastarsko-geodetsku izmjeru zemljišta utrošeno je 6.459.021,00 kn ili 5,1 %, za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu utrošeno je 4.730.925,00 kn ili 3,8 %, za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. utrošeno je 4.477.731,00 kn ili 3,5 %, za očuvanje ugroženih područja i očuvanje biološke raznolikosti utrošeno je 1.512.119,00 kn ili 1,2 %, za sređivanje zemljišnih knjiga utrošeno je 231.102,00 kn ili 0,2 %, za razminiranje zemljišta utrošeno je 150.000,00 kn ili 0,1 % i za uređenje zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije utrošeno je 28.771,00 kn.

- Utrošak prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta

Osim prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, jedinice lokalne samouprave ostvaruju i prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja i drugim propisima. Jednokratna naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku plaća se prema površini građevinske čestice utvrđene na temelju izvršnog akta kojim se odobrava građenje, odnosno po primitku potvrde glavnog projekta, odnosno prema površini zemljišta ispod zgrade ozakonjene rješenjem o izvedenom stanju. Promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i eksploatacija pijeska, šljunka, kamena, ciglarske i lončarske gline, površinski kopovi te gradnja građevine za gospodarenje otpadom osim građevine za biološku obradu otpada kompostiranjem i drugih mineralnih sirovina, izgradnja sportskih terena i objekata, kao i druge nepoljoprivredne namjene prema posebnim zakonima. Odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, propisani su i slučajevi kada se investitor oslobađa plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Rješenje o oslobađanju od plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta te rješenje o jednokratnoj naknadi za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta donosi nadležni ured državne uprave u županiji ili upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poljoprivredu na temelju podataka nadležne porezne uprave o tržišnoj vrijednosti zemljišta unutar građevinskog područja. Primjerak rješenja o visini naknade i rješenja o oslobađanju od plaćanja naknade dostavlja se ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, Agenciji i jedinici lokalne samouprave, odnosno Gradu Zagrebu, na čijem se području zemljište nalazi. Naknada po rješenju plaća se u roku 30 dana od dana dostave rješenja stranci. Sredstva ostvarena od naknade za promjenu namjene prihod su državnog proračuna 70,0 % i 30,0 % proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Sredstva od naknade koja su prihod proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, namijenjena su isključivo za okrupnjavanje, privođenje funkciji, povećanje vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Od 2014. do 2016. su 33 jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije ostvarile prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u iznosu 45.596,00 kn, a devet jedinica lokalne samouprave (općine Donja Motičina, Draž, Ernestinovo, Feričanci, Jagodnjak, Koška, Podravska Moslavina, Strizivojna i Trnava) nisu ostvarile navedene prihode. Najznačajnije prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u trogodišnjem razdoblju su ostvarili Grad Osijek u iznosu 15.289,00 kn ili 33,5 %, Grad Đakovo u iznosu 8.903,00 kn ili 19,5 % te Grad Valpovo u iznosu 5.860,00 kn ili 12,9 % ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Preostalih 30 jedinica lokalne samouprave ostvarilo je navedene prihode u iznosu 15.544,00 kn ili 34,1 %.

Od ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, za propisane namjene su utrošeni prihodi u iznosu 26.747,00 kn ili 58,7 %, a neutrošeni prihodi koncem 2016. iznose 18.849,00 kn ili 41,3 %. Prihodi u iznosu 26.747,00 kn su utrošeni za sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja i privođenje funkciji poljoprivrednog zemljišta.

Prema odredbi članka 23. stavka 7. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave su obvezne podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Jedinice lokalne samouprave koje su ostvarile prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Gorjani, Kneževi Vinogradi, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevci, Podgorač, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Šodolovci, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka) nisu podnosile godišnja izvješća o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Državni ured za reviziju nalaže podnošenje godišnjeg izvješća o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju

Prema odredbama članka 4., 10. i 12. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, poljoprivredno zemljište mora se održavati pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, odnosno spriječiti njegova zakorovljenost i obrastanje višegodišnjim raslinjem, kao i smanjenje njegove plodnosti. Općinsko, odnosno gradsko vijeće, a za Grad Zagreb gradska skupština za svoje područje propisuje potrebne agrotehničke mjere u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju te također propisuju mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, a osobito za održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, uređivanje i održavanje kanala, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica te sadnju i održavanje vjetrobranskih pojasa. Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb podnose ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina do 31. ožujka svake godine za prethodnu godinu. Mjere kojima su vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni poljoprivredno zemljište obrađivati na način da ne umanjuju njegovu bonitetnu vrijednost propisane su Pravilnikom o agrotehničkim mjerama (Narodne novine 142/13).

Prema odredbama članka 65. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb dužni su nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina. Navedene poslove obavljaju poljoprivredni redari koji osim općih uvjeta za prijem u službu moraju imati najmanje srednju stručnu spremu poljoprivredne struke. Jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, mogu obavljanje navedenih poslova organizirati zajednički, a o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dužni su redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju u područnim jedinicama.

U tablici broj 10 daju se podaci o propisanim agrotehničkim mjerama, propisanim mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina i imenovanim poljoprivrednim redarima u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije.

Tablica broj 10

Podaci o propisanim agrotehničkim mjerama, propisanim mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina i imenovanim poljoprivrednim redarima u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Propisane agrotehničke mjere (DA/NE)	Propisane mjere za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina (DA/NE)	Imenovan poljoprivredni redar (DA/NE)
	1	2	3	4
1.	Grad Beli Manastir	DA	DA	NE
2.	Grad Belišće	DA	DA	DA
3.	Grad Donji Miholjac	DA	DA	NE
4.	Grad Đakovo	NE	NE	NE
5.	Grad Našice	DA	DA	DA
6.	Grad Osijek	DA	DA	DA
7.	Grad Valpovo	DA	DA	DA
8.	Općina Antunovac	DA	DA	NE
9.	Općina Bilje	DA	DA	NE
10.	Općina Bizovac	DA	DA	NE
11.	Općina Čeminac	NE	NE	NE
12.	Općina Čepin	DA	DA	DA
13.	Općina Darda	DA	DA	NE
14.	Općina Donja Motičina	DA	DA	NE
15.	Općina Draž	DA	DA	NE
16.	Općina Drenje	DA	DA	NE
17.	Općina Đurđenovac	DA	DA	NE
18.	Općina Erdut	DA	DA	NE
19.	Općina Ernestinovo	DA	DA	NE
20.	Općina Feričanci	DA	DA	NE
21.	Općina Gorjani	DA	DA	NE
22.	Općina Jagodnjak	DA	DA	NE
23.	Općina Kneževi Vinogradi	DA	DA	DA
24.	Općina Koška	DA	DA	NE
25.	Općina Levanjska Varoš	DA	DA	NE
26.	Općina Magadenovac	DA	DA	NE
27.	Općina Marijanci	DA	DA	NE
28.	Općina Petlovac	DA	DA	NE
29.	Općina Petrijevci	DA	DA	NE
30.	Općina Podgorač	DA	DA	NE
31.	Općina Podravska Moslavina	DA	DA	NE
32.	Općina Popovac	DA	DA	NE
33.	Općina Punitovci	DA	DA	NE
34.	Općina Satnica Đakovačka	DA	DA	NE
35.	Općina Semeljci	DA	DA	DA
36.	Općina Strizivojna	NE	NE	NE
37.	Općina Šodolovci	DA	DA	NE
38.	Općina Trnava	DA	DA	NE
39.	Općina Viljevo	DA	DA	NE
40.	Općina Viškovci	DA	DA	NE
41.	Općina Vladislavci	DA	DA	DA
42.	Općina Vuka	DA	DA	DA

Na području Osječko-baranjske županije, sve jedinice lokalne samouprave (osim Grada Đakovo te općina Čeminac i Strizivojna) donijele su odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama za svoje područje kojima su obuhvaćene i mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina.

Većina jedinica lokalne samouprave (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Donja Motičina, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Gorjani, Jagodnjak, Koška, Magadenovac, Petlovac, Podgorač, Podravska Moslavina, Satnica Đakovačka, Šodolovci, Trnava, Viljevo i Viškovci) su navedene odluke donijele tijekom 2012. ili ranijih godina, odnosno na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je prestao važiti u travnju 2013. Zbog toga, navedene jedinice lokalne samouprave nisu propisale neke agrotehničke mjere, koje su propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je stupio na snagu u travnju 2013., a koje se uglavnom odnose na minimalnu razinu obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta, održavanje organske tvari u tlu i na održavanje povoljne strukture tla.

Državni ured za reviziju nalaže propisati potrebne agrotehničke mjere te mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Također, nalaže uskladiti odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama te mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Pravilnika o agrotehničkim mjerama.

Godišnje izvješće o primjeni agrotehničkih mjera i primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina za 2016. donijelo je deset jedinica lokalne samouprave i dostavilo Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, a navedeno izvješće nisu donijeli gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čeminac, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Ernestinovo, Feričanci Gorjani, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Podgorač, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera i godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina te podnositi navedena izvješća Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Od 42 jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, šest jedinica lokalne samouprave (gradovi Belišće, Našice, Osijek i Valpovo, te općine Kneževi Vinogradi i Semeljci) do konca 2016. imenovalo je poljoprivrednog redara, a općine Čepin, Vladislavci i Vuka na temelju zaključenog sporazuma organizirale su zajedničko obavljanje poslova poljoprivrednog redara (navedene poslove u općinama Vladislavci i Vuka obavlja poljoprivredni redar koji je zaposlen u Općini Čepin). Poljoprivrednog redara Općina Bilje imenovala je u 2017. Poljoprivrednog redara nisu imenovale 32 jedinice lokalne samouprave, a prema obrazloženju pet jedinica lokalne samouprave (Grad Donji Miholjac te općine Antunovac, Darda, Erdut i Jagodnjak) poslove poljoprivrednog redara obavljaju komunalni redari, odnosno komunalna služba. Značajan broj jedinica lokalne samouprave navodi da nisu imenovale poljoprivrednog redara zbog nedostatka financijskih sredstava te proračunskog ograničenja sredstava za plaće.

Poljoprivredni ili komunalni redari u jedinicama lokalne samouprave (gradovi Belišće, Donji Miholjac, Našice i Osijek te općine Antunovac, Čepin, Darda, Erdut, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi i Semeljci) obavljali su poslove nadzora u provođenju odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina. U Gradu Valpovo nadzor nije obavljan jer je, prema obrazloženju grada, poljoprivredni redar na dugogodišnjem bolovanju.

Poljoprivredni redar gradova Belišće, Našice i Osijek te općina Čepin, Kneževi Vinogradi, Semeljci, Vladislavci i Vuka i komunalni redar Općine Antunovac sastavljali su godišnja izvješća o obavljenom nadzoru, dok komunalni redar Grada Donji Miholjac te općina Darda, Erdut, Jagodnjak nisu sastavljali izvješća o obavljenom nadzoru.

Prema izvješćima o obavljenom nadzoru za Grad Belišće i općinu Antunovac utvrđene nepravilnosti odnose se na zakorovljenost poljoprivrednog zemljišta, održavanje poljskih putova i međa koje su otklonjene nakon usmenih ili pisanih upozorenja vlasnicima zemljišta. Utvrđene nepravilnosti za Grad Našice odnose se na zakorovljeno zemljište, suzbijanje biljnih bolesti te održavanje živica i međa za što su izdana usmena upozorenja. Utvrđene nepravilnosti za Grad Osijek odnose se na zakorovljeno zemljište za što su obavljani razgovori s vlasnicima zemljišta te izdane usmene ili pismene opomene. Utvrđene nepravilnosti za općine Čepin, Vladislavci i Vuka odnose se na zakorovljeno i zapušteno zemljište za što su izdane opomene te nepropisno odlaganje otpada na poljoprivrednoj površini za što je ispostavljena kazna. Utvrđene nepravilnosti za općine Kneževi Vinogradi i Semeljci odnose se na zakorovljeno i obraslo poljoprivredno zemljište višegodišnjim raslinjem, održavanje poljskih putova i slično, zbog čega su obveznicima uklanjanja nepravilnosti slane pisane opomene i ispostavljena rješenja o naredbi za uklanjanje nepravilnosti. Općine Kneževi Vinogradi i Semeljci su o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama izvještavale poljoprivrednu inspekciju dok druge jedinice lokalne samouprave nisu izvještavale poljoprivrednu inspekciju.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Državni ured za reviziju nalaže provoditi nadzor u provođenju agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina na svom području te o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Osječko-baranjske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti aktivnosti jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Na temelju obavljene revizije, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju je ocijenio da je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Osječko-baranjske županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- imenovati predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (općine Donja Motičina, Ernestinovo, Punitovci i Strizivojna)
- u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na svom području i utvrditi način njegovog raspolaganja na temelju zaključenih ugovora radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te utvrditi stanje obradivosti navedenog zemljišta, a za obradivo poljoprivredno zemljište u okviru svojih nadležnosti i poduzimati radnje za pravodobno raspolaganje, odnosno davanje zemljišta u zakup u svrhu učinkovitijeg gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (sve jedinice lokalne samouprave)
- evidentirati u glavnoj knjizi samo dospjela potraživanja za prihode od zakupa i koncesije odnosno dugogodišnjeg zakupa poljoprivrednog zemljišta (gradovi Beli Manastir i Našice te općine Đurđenovac, Erdut, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci i Vuka) te evidentirati u glavnoj knjizi cjelokupna potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta (gradovi Belišće i Donji Miholjac te općine Bilje, Čeminac, Levanjska Varoš i Podravska Moslavina) u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu
- voditi pomoćne knjige potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, odnosno na način iz kojeg će biti vidljivo početno stanje, promet tijekom godine i stanje potraživanja koncem godine kako bi se spomenuti podaci mogli usporediti s osnovnim računima u glavnoj knjizi (Grad Donji Miholjac te općine Gorjani i Levanjska Varoš)
- u pomoćnim knjigama evidentirati sva zaduženja i uplate po zaključenim ugovorima o zakupu poljoprivrednog zemljišta (Općina Gorjani)

- uplatiti jamčevinu koja se po ugovorima o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države uračunava u kupoprodajnu cijenu na propisani račun za naplatu zajedničkih prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta (Općina Levanjska Varoš)
- obaviti cjeloviti popis potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i uskladiti knjigovodstveno stanje potraživanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (gradovi Belišće, Donji Miholjac i Đakovo te općine Bilje, Čeminac, Drenje, Đurđenovac, Gorjani, Jagodnjak, Levanjska Varoš, Marijanci, Punitovci, Satnica Đakovačka, Viškovci i Vladislavci)
- ustrojiti i voditi evidenciju o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup (Općina Čeminac)
- donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate poduzetih mjera (gradovi Belišće, Donji Miholjac i Đakovo te općine Čeminac, Draž, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Jagodnjak, Magadenovac, Marijanci, Satnica Đakovačka, Trnava i Viškovci)
- poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o proračunu te pravodobno obavijestiti Agenciju pri stjecanju uvjeta za raskid ugovora o prodaji i zakupu kako bi poduzela radnje za raskid ugovora (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice i Osijek te općine Čeminac, Darda, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Magadenovac, Petlovac, Petrijevci, Podravska Moslavina, Semeljci, Trnava i Vladislavci)
- poduzimati mjere za naplatu ukupnih potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta (Općina Viškovci)
- potpuno i pravodobno obračunavati zatezne kamate na dospjela potraživanja za prihode od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (gradovi Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo te općine Bilje, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Kneževi Vinogradi, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Vladislavci i Vuka)
- donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (Osječko-baranjska županija te općine Čeminac, Darda, Drenje, Erdut, Gorjani, Levanjska Varoš, Marijanci, Podravska Moslavina, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viškovci i Vuka)

- u godišnjem planu korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem navesti planirane prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, planirane rashode koji se financiraju iz planiranih prihoda prema vrsti i visini rashoda te raspored rashoda prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Osječko-baranjska županija, gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice i Valpovo te općine Antunovac, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevc, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka)
- donijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (Grad Đakovo te općine Čeminac, Drenje, Levanjska Varoš, Marijanci, Podravska Moslavina, Punitovci, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo i Viškovci); Podnositi navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Grad Đakovo te općine Bizovac, Čeminac, Čepin, Donja Motičina, Drenje, Feričanci, Gorjani, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Podgorač, Podravska Moslavina, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo i Viškovci)
- u godišnjem izvješću o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem navesti ostvarene prihode i visinu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ostvarene rashode koji su financirani iz ostvarenih prihoda prema vrsti i visini rashoda te raspored ostvarenih rashoda prema namjeni za koju se koriste prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, propisanoj odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Osječko-baranjska županija, gradovi Beli Manastir, Belišće, Đakovo, Našice i Valpovo te općine Antunovac, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka)
- prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Grad Donji Miholjac te općine Čeminac, Draž, Erdut, Šodolovci i Viškovci)
- voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (gradovi Donji Miholjac, Đakovo i Valpovo te općine Bizovac, Čeminac, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Feričanci, Gorjani, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Podgorač, Podravska Moslavina, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka)

- podnositi godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta ministarstvu nadležnom za poljoprivredu u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Gorjani, Kneževi Vinogradi, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevc, Podgorač, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Šodolovci, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka)
- propisati potrebne agrotehničke mjere te mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Grad Đakovo te općine Čeminac i Strizivojna); Uskladiti odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama te mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Pravilnika o agrotehničkim mjerama (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Donja Motičina, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Gorjani, Jagodnjak, Koška, Magadenovac, Petlovac, Podgorač, Podravska Moslavina, Satnica Đakovačka, Šodolovci, Trnava, Viljevo i Viškovci)
- donijeti godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera i godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina te podnositi navedena izvješća Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čeminac, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Podgorač, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka)
- imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Beli Manastir, Donji Miholjac i Đakovo te općine Antunovac, Bizovac, Čeminac, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Jagodnjak, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevc, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo i Viškovci)
- obavljati nadzor u provođenju agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Beli Manastir, Đakovo, Valpovo te općine Bilje, Bizovac, Čeminac, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevc, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka)

- o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama u provođenju agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina na svom području redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Jagodnjak, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevc, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka)

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela aktivnijem sudjelovanju jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ažurnom vođenju evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano ili dano u zakup, efikasnijoj organizaciji naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, namjenskom korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, što bi utjecalo na učinkovitost gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Osječko-baranjske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Osječko-baranjske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Osječko-baranjske županije i prihvatile naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni, poduzete radnje za otklanjanje nepravilnosti te razloge zbog kojih gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske nije dovoljno učinkovito.

Grad Beli Manastir navodi da je vezano uz raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području grada izostala dobra suradnja s Agencijom kojoj su dostavljani zahtjevi i potrebna dokumentacija za raspisivanje javnih poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta, a u posljednjih pet godina Agencija nije raspisala niti jedan javni poziv za zakup poljoprivrednog zemljišta. Za pojedine katastarske čestice poljoprivrednog zemljišta nisu zaključeni ni ugovori o privremenom korištenju te je navedeno zemljište obraslo višegodišnjim raslinjem i korovom. Radi zaključivanja dodatka jednog ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta (radi izgradnje autoceste bilo je potrebno izuzimanje jedne katastarske čestice zemljišta iz ugovora te smanjenje ukupne površine i ugovorene cijene zakupa) podnesen je zahtjev Agenciji, a dodatak ugovora nije zaključen iako je prošlo tri godine od podnošenja zahtjeva. Navedeni ugovor o zakupu je istekao u rujnu 2016., a Agencija nije zaključila ugovor o privremenom korištenju navedenog zemljišta niti je raspisala javni poziv za zakup poljoprivrednog zemljišta. Također, radi zaključivanja dodatka jednog ugovora o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta (izuzimanje iz ugovora katastarske čestice koja je predviđena za povrat prijašnjim vlasnicima) Agenciji je dostavljena dokumentacija te požurnice, a u posljednje dvije godine dodatak ugovora nije zaključen. Zbog navedenog Grad ima i poteškoće za provođenje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda. Navodi da će i nadalje obavještavati Agenciju o svim nastalim promjenama kod zaključenih ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem, a posebno pri stjecanju uvjeta za raskid ugovora kako bi Agencija poduzela radnje za raskid ugovora.

Grad Đakovo navodi da je Odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina na području grada u fazi izrade, a s obzirom da je u pripremi i novi zakon o poljoprivrednom zemljištu, odluka će prije donošenja biti usklađena s novim zakonom.

Grad Osijek u vezi nadzora nad provođenjem propisanih agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina provedenih u promatranom razdoblju, u kojima su poljoprivredni redari vlasnicima zakorovljenog zemljišta u privatnom vlasništvu izdali opomene, navodi da o poduzetim mjerama nisu obavještavali poljoprivrednu inspekciju jer na području grada ima približno 300 ha zakorovljenog zemljišta u vlasništvu države, o kojemu su više puta obavještavali Agenciju i prosljeđivali zahtjeve za raspisivanje javnog poziva za zakup te su smatrali primjerenim da za privatna zemljišta koja su u istom stanju kao i državna, odnosno neobrađena i zakorovljena te uz to i zemljišta graniče, primjenjuju model jednakog pristupa, odnosno izdaju samo opomenu. O utvrđenim drugim nepravilnostima poljoprivredna inspekcija izvještavana je o izdanim usmenim i pismenim opomenama prema utvrđenom stanju od godine do godine.

Grad Valpovo navodi da je nadzor nad provođenjem propisanih agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina unatoč imenovanju poljoprivrednog redara upitan jer poljoprivredni redari nisu tehnologijski educirani u području zaštite poljoprivrednog zemljišta te da bi u tome veću ulogu trebale imati inspeksijske službe.

Općina Bilje navodi da je potpisala ugovor o nabavi računalnog programa za vođenje potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednog zemljišta te će u glavnoj knjizi evidentirati cjelokupna potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta. Navodi da je započet obračun zateznih kamata te su dužnicima za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta obračunate kamate za potraživanja za 2016. Godišnje izvješće o primjeni agrotehničkih mjera i mjera za održavanje poljoprivrednih rudina za 2016. je pripremljeno te će se dostaviti nadležnim tijelima.

Općina Đurđenovac navodi da su započete radnje da se s Agencijom i drugim nadležnim tijelima utvrdi stvarna površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području općine, način raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na temelju zaključenih ugovora, stanje obradivosti poljoprivrednog zemljišta te poduzimanje radnji za pravodobno raspolaganje poljoprivrednim zemljištem. Također, navodi da je u tijeku evidentiranje u glavnoj knjizi samo dospjelih potraživanja za prihode od zakupa i koncesije donosno dugogodišnjeg zakupa poljoprivrednog zemljišta, poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta, ustrojavanje evidencije o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te da je donesena odluka o obavljanju poslova poljoprivrednog redara.

Općina Ernestinovo navodi da je tijekom postupka revizije o nenaplaćenim potraživanjima za prihode od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta obaviješteno nadležno državno odvjetništvo.

Općina Jagodnjak navodi da poduzima radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području općine te da za obradivo poljoprivredno zemljište u okviru svoje nadležnosti poduzima radnje za davanje zemljišta u zakup.

Općina Koška navodi da je godišnje izvješće o primjeni agrotehničkih mjera i mjera za održavanje poljoprivrednih rudina za 2016. doneseno koncem kolovoza 2017. i dostavljeno Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Općina Antunovac navodi da je navedeno izvješće doneseno u listopadu 2017.

Općina Levanjska Varoš u vezi jamčevine koja se po ugovorima o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države uračunava u kupoprodajnu cijenu i koju je općina trebala uplatiti na propisani račun za naplatu zajedničkih prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta navodi da je zbog blokade žiro računa u ranijim godinama ostala neuplaćena jamčevina prema pet ugovora te da će obvezu podmiriti u skladu s proračunskim mogućnostima.

Općina Petrijevcu navodi da je o potraživanjima za prihode od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države obavještavala Agenciju i poduzimala druge raspoložive mjere za naplatu nakon čega su u 2017. dužnici podmirili dugovanja te nije bilo potrebno poduzimati mjere za prisilnu naplatu potraživanja.

Općina Satnica Đakovačka u vezi poduzimanja radnji za pravodobno raspolaganje, odnosno davanje zemljišta u zakup navodi da je u više navrata s Agencijom pokušala poduzeti radnje u cilju kvalitetnijeg raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ali da Agencija nije reagirala pravovremeno na dostavljene obavijesti o nepoštivanju ugovora i na zahtjeve za raspisivanje javnog poziva za zakup, što je dovelo do mogućnosti da se poljoprivredno zemljište u vlasništvu države obrađuje bespravno. Navode i da je Agencija općinskim načelnicima dala ovlast izdavanja potvrda o mirnom posjedu bez da je taj mirni posjed definiran te da se time dovodi do ozakonjenja bespravnog korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Navodi i da ne mogu obaviti cjeloviti popis potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i uskladiti knjigovodstveno stanje potraživanja sa stvarnim stanjem jer ne dobivaju od Agencije sve podatke o zaključenim ugovorima niti odluke na temelju kojih se zemljište daje u raspolaganje. Navodi i da općina nije mogla imenovati poljoprivrednog redara jer nema financijske mogućnosti.

Općina Trnava navodi da se na njihovom području poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države od 2013. raspolaže na temelju ugovora o privremenom korištenju koje je zaključila Agencija i koje Agencija općini nije dostavila, a za stotine hektara koji su pod trajnim nasadima općina ima saznanja da je raznim korisnicima omogućeno korištenje zemljišta bez plaćanja naknade na temelju dokumentacije koja općini nikad nije dostavljena i o čemu je općina u ranijim godinama obavijestila nadležno državno odvjetništvo. Zbog navedenog općina nije mogla poduzimati mjere za naplatu prihoda te nije u mogućnosti uskladiti knjigovodstveno stanje potraživanja sa stvarnim stanjem. Općina navodi i da nije mogla imenovati poljoprivrednog redara zbog nedostatka financijskih sredstava.

Prema odredbi članka 14. stavka 5. Zakona o Državnom uredu za reviziju, na ovo Izvješće zakonski predstavnik može staviti prigovor u roku osam dana od dana njegova primitka.

O prigovoru odlučuje glavni državni revizor.

Prigovor se dostavlja Državnom uredu za reviziju, Područni ured Osijek, Ivana Gundulića 16, 31 000 Osijek.

OVLAŠTENI DRŽAVNI REVIZORI:

Željko Ivić, dipl. oec., v.r.

Nevenka Omrčen, dipl. oec., v.r.